

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Marakodó testvérek.

Budapest, november 13.

(S.) Összeveszték az oláhok a szerbekkel. Összeveszték egy kolostoron. Az ügy, amelyért a *testvérek* most tajtékzanak és toporzékolnak egymás ellen, nem érdekel minkeft. A klastrom-ügy nem is ok volt az özszeveszésre, hanem csak alkalom. Az ok mélyebben van. Az ölesztendő nagy barátság régóta omladozik már, csak a szemérem tartotta össze eddig is. Az a nagy testvéri ünnep, amelyen *Polit* és *Mangra* örök szelrelmet esküdtek egymásnak egy budapesti vendéglőben, már akkor is inkább komikusnak látszott, mint veszedelmesnek. Azóta pedig maguk az ölelkező apostolok győződtek meg róla legalaposabban, hogy hazugság az alapja az ő frigyüknek; nem a testvéri szeretet hozta őket össze, hanem a közös gyűlölet a magyar nemzet ellen; és meggyőződtek róla, hogy ez a gyűlölet nem elég szoros kötelek arra, hogy megfeledekezzenek benne az egymás iránt való gyűlöletükről. Csak azért nem kaptak össze eddig nyilvánosan, mert restelték a dolgot kifelé. A testvéri szövetség kellett ijesztőnek egy darabig. De lassanként belátták, hogy az ördög sem ijed meg tőle; és most önfeledten esnek egymás szeméneke, hajának — egy kolostor miatt.

Egy kolostor. Mi az? Ha Franciaország megért egy misét, Magyarország megért tén egy kolostort (azóta egy kicsit emelkedett az országok ára is), kedves román és szerb testvéreink! Hogyan fogják felosztani egymás közt ezt az országot, ha már egy ócska kolostoron is összekapnak? A világot azzal bolondítják, hogy Magyarországot nemzetiségi földterületekre kell darabolni; az egységes magyar állam helyére oláh-szerb-tót-magyar konfederációt akarnak összetol-

dozni-foldozni. És most dühtől habot turva, epét hányva, piszkolódva osztoznak a bodrogai zárdán.

Jól is teszik. Tépázzák csak az egymás üstökét, akik eddig nekünk akartak mindenképpen főfájást okozni. Csak azt ne higgye senki, hogy az a klastrom itt a földolgo. Nem úgy van, hanem úgy, hogy régóta ráuntak egymásra, de most végre annyira elmérgesedett a szerelmük, hogy ki kellett törnie. A kitörést sietette egy végzetes csalódás, amelyet az ultra-oláhok nagyszabedni lapja keserűen panaszol most, ezeket írván:

„Széll miniszterelnökben a románok nagyon csalódtak, mert miután ő volt a legelső miniszterelnök, aki a törvénynek, a jognak és az igazságnak uralmát ígérte, tőle egész más politikát vártak a nemzetiségi kérdésben is, most már azonban vele is tisztában van a román közvélemény, mert legutóbbi nyilatkozataival megmutatta, hogy ő is csak olyan magyar sovíniszta, mint az előbbeni miniszterelnökök.”

Ez a jalkiáltás végigvonul most a nemzetiségi tulzók egész sajtóján. Siratják a gazdaság pusztulását egy büszke reménységüknek, amelyre igazán nem volt semmi okuk. Mi féle más politikát vártak ők Széll Kálmántól? Micsoda vakmerőség volt egyebet várniok régis magyar nemzeti politikánál attól az államférfiutól, akinek egész multja tiltakozik minden más föltevés ellen? Akinek a politikai egyenségében a modern, európai államférfiu oly szerencsésen egyesül a Deák-féle táblabíró-politikus türülmetezett magyarsággal; aki nemcsak a magyar, nemzeti állam egyik első katonája harminc év óta, hanem a társadalomban is egyik vezére volt a nemzeti kulturális mozgalmaknak? Bolondok az urak? Minek nézték azt a jogot, törvényt és igazságot, amelynek a hármass jellegével kezébe vette Széll Kálmán a kormány gyeplőjét? Az a jog a magyar nemzet ősi jogát,

az a törvény a magyar állam szent és sértethetetlen törvényét, és az az igazság azt a megmásíthatatlan örök igazságot is jelenti, hogy ezen a földön csak egy nemzet van: a magyar, csak egy állam: az, amelynek minden polgára egyenlő jogu tagja a politikai magyar nemzetnek; minden polgára egyenlően élvezi azt az oltalmat, amelyet nyújt, de egyenlően viseli azt a kötelességet is, amelyet reá ró az egységes magyar nemzeti állam.

Ha ezt nem tudták, ezentul még keservebben fogják megtanulni a rugdalózdó nemzetiségi apostolok; és ha azt hiszik, hogy nagyon csalódtak, majd meglátják, hogy az igazi nagy csalódás, az igazi rettenetes kiábrándulás csak ezután fog következni. Meltóztassanak csak kétségbeesni. Van rá okuk és, reméljük, lesz még okuk ezután is elegendő. Azt tetszik mondani, hogy Széll Kálmán is csak olyan magyar, mint az előbbeni miniszterelnökök voltak? Hát persze, hogy olyan. Sőt, ha lehetne fokozat a magyar miniszterelnökök magyarsága közt, azt mernők mondani, hogy még magyarabb. Magyarabb abban az értelemben, hogy töle várjuk azt a nemzetiségi politikát, amely jobban meg fogja oltalmazni a magyar állam érdekeit, méltóságát, becsületét, mint eddig történt; töle várjuk azt az öntudatos és bölcs erkőfijétét a magyar államhatalomnak, amely békés eszközökkel ott, ahol lehet, hatalmi cselekedettel, ahol kell, de itt is, ott is, mindenütt és mindenkor érvényt fog szerezni annak a szuverénitásnak, amely ebben az országban mindenek fölött való: a magyar állam szuverénitásának.

A mi nemzetiségi politikánk sántikált eddig, s hol az egyik, hol a másik oldalra biccent. Vagy nem volt nemzeti, vagy nem volt politikus. Erős a hitünk, hogy Széll Kálmánban végre az igazi magyar nemzetiségi politika megtalálta a maga emberét. És fájdal-

T Á R C A.

Byzantinizmus.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Pekár Gyula.

Ravenna.

... A sekrestyés olaszos hévvel darálja el bemagolt leckéjét a San Vitale kapuja alatt. Beszél a „Magnifico Imperatore Giustiniano”-ról s mindenekfelett a „stupenda Theodora”-ról. Mikor aztán belépek abba a csodabarlangszerű mozaikvilágba, melynek aranyos homályba fuló pompáját csak egy keleti meséhez hasonlíthatnám, akkor rukkolt ki a szentegyház harmadik nevezetességével. Justinian és Theodora után micsoda harmadik fejedelmi személyiség lehet ez? Meghatottan sugja a fülembre: „Sarah Bernhardt”... A famosa Signora hónapokig lakott Ravennában, mikor „Theodora” címszerepére készült s naponta elzarándokolt ide a világhírű mozaikképhez, hogy ihletet szerezzen belőle s mindenekfelett, hogy művészeivel és szabóival lemásoltassa a rettenetes eszázárné ruháját és igazán káprázatos koronáját. Tehát a byzanci eszázárók mellé immár a halhatatlan Sarah is bejut a Baedekerbe? Miért ne? Császárnő ő is, ha nem is a világ szinpadának, hát a világ szinpadának a császárnője! Mindenesetre jellemző adat, hogy ez a nagy művésznő mely lelkiismeretesen készült el a szerepeire... Nos: Justinian, Theodora és Sarah, — e bizarr szentháromság aureolája alatt lépünk be a byzantinizmus világába.

Hát csudavilág ez, olyan álomszerűen különös valami, ami készületlenül találja szavaikat: egész európai képzeletünket. Nem éltem soha hasissal, de az a zsibbasztó mámor, mit a ravennai templomok mozaik-barlangjai előidéznek az emberben, azt hiszem emlékeztethetné kissé Baudelairet ópium-szülte benyomásaira. Sajátságos ennek a művészetnek ez az altató, nehézsémpompája: de hisz épp ez a keleti elem benne, ez teszi Byzaneot a régi Babylon és Ninive okójává s az egyiptomi és messze indus kulturát testvérvé. De még se azonos az ázsiai satrapa birodalmakkal, épp oly kevéssé az, mintahogy Konstantinápoly nines se Ázsiában, se Európában, hanem éppen a kettő közt s elemeit két világgrészből, mondjuk: két világgrész dekadenciájából veszi. Ezért egyetlen a maga nemében a byzantin kultúra. Ha az ázsiai polgárosultságok többé-kevésbé mind hasonlítanak egymáshoz, — ha az európai civilizációk bizonyos fokig mind testvérek, — Byzance egy külön harmadik tényező kettőjük közt, mely nem is annyira mind a kettőhöz, mint egészen véve egyikhez sem hasonlít. Mert jutunk e gondolatokra épp Ravennában? Egyszerűen azért, mert Ravenna ugyszólván az egyedüli ék-szerszekerénye ez eltűnt világ maradék kinésinek. Hisz igaz, ott a San Marco Velencében, de az egykori központban, Konstantinápolyban, a Szofia-egyházat kivéve tényleg mindent elpusztítottak a törökök. A mohamedán hit egyike a legtürlemetlenebb vallásoknak s gondoskodott róla, hogy nyoma vesszen ott mindennek, ami a profétát a kereszténységre emlékeztethetné.

Mi a titka ennek a bizarr művészetnek, — miként kellett elemeinek úgy csoportosulniok, hogy ez a meglepő eredmény állott elő? Fortélyos kérdés, mert hisz, amint említet, két világgrészből szerezvük ez elemek s nemcsak na-

gyon sokan vannak, hanem a legrejtélyesebben vannak összetéve. Például: e ravennai templomok minden keletiességük mellett tisztán latin eredetűek. A kupola halmazatból előálló pagodastyl első oka mégis csak az egyszerű római kupolában van. Római eredetűek e pompázatos épületek, csak úgy, mint annak a nagyobb palotának, magának a byzanci birodalomnak is római a váza. Hisz voltaképp a római birodalom akar ez lenni mindhalálig! Görög, thrák, bolgár vagy kisázsiai császáriai római Imperatoroknak nevezik magukat mindvégig; az „Augustus”, „Caesar” nevekkel együtt viselik a régi római imperatorok összes pogány neveit, az egy Pontifex Maximus kivételével, melyet a pápa kicsikart tőlük... A byzanci templom s a byzanci állam építészeti váza tehát egyaránt római, csak az, ami ebben a keretben benne van, az egészen más valami! A párhuzamosság azonban itt is teljesen megáll, — hogyné, hisz egységesen egy indulat teremtette mind a kettőt olyanná, amilyen! A ravennai byzantin templomok mikrokosmosában benne van az egész óriás birodalom makrokosmosa.

Ez egyházak misztikus csudahatásának a nyitja voltaképp egyszerűen a mozaikban van. Hogy e mozaik-művészetnek mért kellett ennyire túltengnie a plasztikusabb szobor s más egyéb díszítések rovására, annak a magyarázata a képrombolók százados vitájában rejlik. Mikor első ámulatunkból magunkhoz térünk, meglepetve vesszük észre, hogy e templomok voltaképp üresek, a mi európai fogalmaink szerint, — hogy a byzantin művészet voltaképp alig ösmeri a szobrászatot. A mi európai egyházi építészetiünk nemcsak abban különbözik a kelet-rómainál, hogy az egészen szigorú góthikát kivéve, nyílt, szinte derűsen szabad, hanem abban is, hogy plasztikus megszakításokkal s egy egész szobor-

masan fogják tapasztalni a marakodó nemzetiségi fanatikuskok, hogy ők is emberükre találtak.

BÉLFÖLD.

A delegáció egybehívása. A delegáció összehívásának időpontját illetékes körökben véglegesen még nem állapították meg, valószínű azonban, hogy november végén, vagy december elején veszi kezdetét a delegáció működése.

Az aranyháború. Bécsből távirtozzák: Az államadósságot ellenőrző bizottság holnap este ülést tart, amelyen újból meg fogja vitálni a kormány felosztása következtében az 59 millió arany forint kiutalványozásának kérdését s a tárgyatban határozatot fog hozni. A bizottságnak hat tagja van. Elnöke dr. Fuchs, helyettes elnöke gróf Montecuccoli, tagjai pedig: báró Cedik, az urakháza tagja, dr. Blazsek képviselő, báró Dobhoff és dr. Koslovski. A határozathozatal az ügyrend szerint a következőképpen történik: A bizottság szavazattöbbséggel dönt. A szavazás az indítványozónak, illetőleg az előadónak záróbeszéde után következik s a tagok neveinek alfabetikus sorában megy végbe. A szavazatok egyenlő megosztása esetén az a vélemény megy határozatba, amelyhez az elnök szavazatával utolsónak csatlakozik. Vagyis egyenlő szavazatok esetén az elnököt két szavazat illeti meg.

Az utolsó ülésen dr. Fuchs elnököt, referált. szavazott és a szavazatok egyenlő megosztása következtében döntött is.

A jobboldali pártok végrehajtó bizottságának tegnapi ülése előtt dr. Fuchs tanácskozott gróf Claryval s aztán jelentést tett erről a megbeszélésekről a végrehajtó bizottságnak. Dr. Fuchs megmarad előző álláspontján, t. i., hogy nem járul az 59 millió aranyforrás kiutalványozásához. Már most az a kérdés, vajjon a holnapi ülésen is dr. Fuchs fog-e elnökölni és a szavazatok egyenlő megosztása esetén ismét kétszer fog-e szavazni?

Bécs, november 13.

Dr. Fuchs, a képviselőház elnöke, ma délután hosszabban tanácskozott gróf Claryval.

Sürgős interpelláció. A képviselőház holnapi ülésében Major Ferenc sürgősen meg fogja interpellálni a miniszterelnököt a magyar Vöröskereszt-egyesületnek a délafrikai harcra való megjelenése dolgában. Az interpelláció megokolása ki fogja emelni, hogy a külföldi, főleg a németországi hasonló egyesületeknek már több kirendeltsége kelt utnak a délafrikai harcterre, hogy a példa követése emelne a magyar Vöröskereszt-egyesületnek háború idejében való szolgálati képességét s hogy magasabb dolog volna, ha a délafrikai harcmezőn, amelylyel egyébként semmi összeköttetésben nem vagyunk, a humanitás szolgálatában jelennek először meg.

világgal ékes. Messzemenő gondolatokra viszi ez a tünemény az embert... Mért van az, hogy az egész európai kultúra, — ugy a legészakibb germán, mint a legdélibb latin világ — ugyszólván plasztikus: szobrokban gondolkozik, — s mért van az, hogy ugy az óriási mohamedán világban, mint a bizantínai kereszténységben olyan vallási fordulatok állanak be, melyek nemcsak lehetetlenné teszik, hanem egyesenes megtűtik a plasztikus ábrázolást? Az éghajlatban, a fájban, vagy micsoda más messze rejtett okokban van ennek a magyarázata? Lehet, hogy a dolog egészen a véletlen játéka s kérdésment tárgyaltan, de tény, hogy ugy Mohamed, mint a bizanci képmorbólók pártja eltöltötte a plasztikus ábrázolást. Az izlomot illetőleg a granadai Alhambrában tűnt ez fel nekem, hol az „oroszlánudvar” naiv, törpe oroszlánjait egy mutatják az embernek, mint a mohamedán művészet egyes-egyedül álló szoborműveit, melyeket csakis a hitűkről teljesen megfélemedezett dekadens spanyol arabok merhettek a proféta egyes parancsa ellenére kifarangni. A konstantinápolyi kereszténységre vonatkozólag Ravennában ötlött a szemembe ez a plasztika- és szobornéklülés. Egyben hát megjegyeznek a keleti vallások: a mohamedanizmus s a bizanci kereszténység: egyik se túri a plasztikus megszakításokat, mindkettő a sima falakat szereti. Hol keres és talál hát művészi érzékük kárpótlást? A párhuzamosság ismét megpörö a mohamedán altatóan egyforma és mégis változatos arabeszkkel fedi el sima falait, a bizanci keresztény egy más fajta arabeszkkel: mozaikkal vonja be égháza belsejét. S itt érünk a konstantinápolyi kereszténység e disztizsi módjának a jellemző sajátosságaihoz. Ez a bizanci mozaik nem a pompeji vagy görög mozaikok zseniálisan szabad, életvidor rajzát tünteti fel, a világot se! Szinte egyiptomi merevségű, ceremoniasan egyforma alakok felvonulása ez, melyeknek örökké ismétlődő, egyforma mozdulatai voltaképp egészen

A szabadelpárt értekezlete. Az országgyűlési szabadelpárt báró Podmaniczky Frigyes elnöklése alatt ma este értekezletet tartott, amelyen a Ház közlekedésügyi bizottsága elnökének Lukács Bélának ismertetése után vita nélkül elfogadta a szigetrájkosvári helyi érdekű vasút engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot. Ugyancsak minden felezóalás nélkül elfogadták a postatakarékpénztár épület emeléséről rendelkező törvényjavaslatot is, mire az értekezlet véget ért.

Az igazságügyi bizottságból. A képviselőház igazságügyi bizottsága Szivágyi Dezso elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány részéről Ploss Sándor igazságügyminiszter volt jelen. A bizottság tárgyalás alá vette s Kola János előadó ismertetése után egyhangralag és minden módosítás nélkül elfogadta a bíróságok és ügyészségek tagjainak az igazságügyminisztériumban való ideiglenes alkalmazásáról szóló törvényjavaslatot.

Bizottsági ülés. A képviselőház zárszámadási bizottsága Fest Lajos elnöklése alatt ma ülést tartott, melyen a földmívelési minisztérium részéről Darányi miniszter, az igazságügyi minisztérium részéről Vörösmarty államtitkár, az állami számvéviszők részéről Dárday alelnök volt jelen. A bizottság tárgyalás alá vette a földmívelési és igazságügyi minisztériumok múlt évi zárszámadásait, amelyeket Zákó Milán és Kullmann János előadók ismertettek; az azokban feltüntetett tulkiadásokat, előirányzat nélküli kiadásokat és hitelátruházásokat igazoltaknak találta s az illető tárcák múlt évi kezelésére nézve a felmentés megadásának javaslatba hozásában állapodott meg.

Parabás Béla ünneplése. A nagyváradi függetlenségi párt ma Parabás Béla függetlenségi párti képviselőt ünnepelte, aki tudvalevőleg a Hier! ügyében interpellált. Parabás a mai pártgyűlésen köszönetet mondott a küldött üdvözlésért, aztán fejtegette, hogy Magyarországon a nyelvkérdésből nem szabad politikai kérdést csinálni. A jogakadémia ifjúsága a pártkor elő vonult és lelkesen éljenzete Barabást és abuzolta Krieghammert. Este Barabás tiszteletére lakoma volt.

Beszámoló. Tegnap tartotta Lepsényben beszámoló beszédét nagyszámu közönség jelenlétében Purgly Sándor, az enyingi kerület orsz. képviselője. Beszámolójában főleg az új politikai helyzettel foglalkozott és kijelentette, hogy a miniszterelnök politikáját minden utógondolat nélkül híven követi és támogatja. Tüzetesen foglalkozott a közigazgatási kérdésekkel, a közigazgatás rendezésével, a közadók reformjával és részletesen ismertette a lefolyt parlament ülésszak alatt hozott törvényeket. A nagy tetszéssel fogadott beszédre Vancsó Gyula válaszolt, ki a választók bizalmáról biztosította Purglyt. Végül a választók üdvözlő táviratot küldtek Széll Kálmán miniszterelnöknek.

egy hatnak, mint a mohamedán templomok arabeszkjei... Pszichológiailag volna itt egy magyarázat. A keleti ember természetétől álmag, mese-kereső, extázisra hajlandó: a merev szemlélődés s a satrapaszerű, ceremonias mozdulatlan ember. Ha pillanatra hevesen ki nem tör, ugyszólván mindig a esőndes rajongás félművészetében van. Mit kíván egy ilyen léleknek a képzelme? Semmi esetre sem azt a plasztikus szakgatottságot, mely bennünket, ébrenlő nyugatokat gyönyörködtet! A keleti embert az a sok kápolnaprofil, az a temérdek dombormű és szobor csak kellemetlenül köllően fel minduntalan félálmból. Más kell neki! Az az altatóan egy-másba folyó s észrevétlen mégis mindegyre változó arabeszk, vagy az az egyhangyan káprázató, egyforma merev alakokkal hipnotizáló mozaik... Sem az arabeszk, sem a mozaik nem költi fel az embert rajongó lethargiájából, sőt csak annál közelebb viszi a keleti vallások közös céljához: az öntudat elvesztéséhez, a tiszta extázishoz. Ha a mi nyugati vallásaink: az ébrenlőt, a keleti vallások: a féldólm... Amint hogy a mi egész nyugati kulturánk az ébrenlő észszel, a keleti világ pedig az örökké álmódó rajongással dolgozik. Melyik megy messzebb? Ezen a földön mi bizonyára messzebb megyünk, de a legmesszebb keletiek, a buddhisták azt mondják: van egy olyan szellemi világ, amit a mi józan eszünkkel sohasem fogunk megközelíteni... Nos, akárhogyan is van a dolog, — tán épp azért, mert a mi agyunk olyan örökké éber, azért esik olyan jól megpihenni, misztikus meséket álmodni Ravenna bizanci templomaiban.

Az ember nem ügyelhet eléggé az első benyomásaira, melyek mindig a legfontosabbak... Mikor legelőször beléptem a Galla Placidia latin-kereszt-formájú kis sírkápolnába, azt éreztem: egy bűvös barlangban vagyok, melynek falait a kupola tetejétől le milliard szentjános-bogár

A kvóta.

Budapest, november 13.

A kvótabizottságok bécsi tanácskozásai nem hozták meg a megoldást, ami különben idehaza aligha lép meg valakit. Hoztak azonban bizonyos taktikai eredményt, amely nem érték nélkül való. A magyar bizottság ugyanis, midőn szívósan ragaszkodott a maga álláspontjához, rá tudta venni az osztrák bizottságot, hogy egy pillanatra letérjen arról a tulzó állásponttól, mely eleve kizárt minden megegyezést. Az osztrák bizottság de facto megajánlotta, hogy a 35 százalékos kvótába belenyugszik, ha biztosítást kap, hogy azt a magyar kormány is elfogadja. Ezt a biztosítást persze nem kapta meg s nem is fogja megkapni, de ha az osztrák bizottság ennél fogva gyorsan takarodót is fújt, a magyar közönség már leszögezte azt a faktumot, hogy az osztrákok maguk is elejtették tulzó követelésüket és jelentékeny engedményre voltak már hajlandók. Ez nem kicsinyelni való taktikai eredmény és föltétlenül annak a szívósságnak köszönhető, melylyel a magyar bizottság a maga álláspontjához ragaszkodott.

A tanácskozásokról a következőkben foglalkozunk tudósításainkat:

(Bécsi információk.)

Bécsi lapok a két kvótabizottság tárgyalásairól a következőket jelentik:

A két küldöttség megegyezett abban, hogy minden, a zárszámadásokon alapuló számítást elejt s meghatározott kvótaszámokról való tárgyalás terére lép. Az osztrák küldöttségnek dolga volt, hogy számszerű javaslattal álljon elő. Az osztrák küldöttség hosszabb tanácskozás után elhatározta, hogy azt fogja indítványozni, hogy eltérve Ausztria eredeti álláspontjától, amely szerint Ausztria 38 százaléket követelt Magyarországtól, annyi százalékot fog engedni, amennyit a magyarok engedni képesek lesznek az ő eredeti álláspontjukból, amely szerint csak 32 százaléket hajlandók adni.

Erre a magyar küldöttség nevében Falk Miksa előadó kijelentette, hogy ez annyit jelent, hogy az osztrák küldöttség hajlandó a 32 és 38 között mutatkozó differenciát megosztani, illetőleg, hogy azt akarja indítványozni, hogy Magyarország 35 százaléket fizessen. Az a kérdés, hogy az osztrák küldöttség hetes bizottsága föl van-e hatalmazva arra, hogy ilyen indítványt tegyen?

Erre az osztrák hetes bizottság nevében Beer előadó kijelentette, hogy a bizottság hajlandó ilyen javaslatot tenni, ha a magyar küldöttség magaévá teszi, azaz ha a magyar küldöttség is 35 százaléket fog fölajánlani.

A magyar küldöttség előadója, Falk Miksa erre azt jegyezte meg, hogy nem egyenlő értékű,

lepte el. Azt, hogy e szentjános-bogarak, vagyis mozaik-kockák ábrázolnak-e valamit, első pillanatra ki se vettem a felhomályban: szemfényvesztő általános káprázatok az, ami először és főként hat. Lassan aztán magához tér a szem; elsőbb kiveszi a színtömegeket s utóbb az alakokat is. Miféle alakok ezek? Azt csak nagy nehezen, legeslegutóljára tudja az ember elhinni, hogy ezek voltaképp a mi kereszténységünk körébe tartozó szentek és apostolok volnának. Pedig azok. Az alap, amin állanak, többnyire kékeszöld, mely a kupolák teteje felé szinte fekete kobaltba megy át. Bizantín tógás, komoreare, merev szentek és apostolok ezek, kik némelyhol, mint p. o. az orthodox baptistérium-ban olyan farszót egyformasággal, de egyszersmind olyan fenyegető majestással mennek körül a kupola mennyezetén, mint mind-megannyi fáraók az egyiptomi emlékeken. Nem a kegyelmes, szelid Krisztus profétái és apostolai ezek, hanem a bosszuálló keleti Isten vezérei, kik a bizantín eretnekségek áruló „jota”-betűjét keresik a megrettent hívő lelkeiben... Szófacsaró, betűkinzó theologusok, mint maga a pokoltól félt Juszitinián császár: szigoruak és irtalmatlanok. S mind az odalent imádkozó hívőre néznek le. — Tekintetük, mikor szemgolyójuk mozaik darabja megcsillan, valóságilag megdöbbentően élős és vadólok. A keleti kereszténység formalizmusba dermedt hitének levegője leng körülöttük. Az a börtönszerű levegő ez, melyben a császártól kezdve mindenki attól félt, hogy eretnekségbe esik, hogy valahogy rosszul értelmezi Krisztus testének többféle természetét vagy a szentháromsági vitában, Arius példájára, nem érti meg Jézusnak az Atyával való consubstantiális voltát...

Ma mosolygunk tán ezeken a pedáns vitákon, — ma tán csodálkozunk azon, hogy az emberek hogy vitázhatnak annyit három egység permutációjának számtani példája felett: de rettenetes véres jelentőségük volt ezeknek akkor és mind-

ha az osztrák küldöttség a 33%-ból 3%-ot enged, a magyar küldöttség pedig 3%-ot hozzáad, mert minden százalék, amelyet Magyarországra az eddigi 31%-on felül megszavaz, csak áldozat Magyarországról részéről, míg az osztrák részről követelt 38-tól való eltérés csak képzelt álláspontnak föladása, mert semmi sem jogosítja föl az osztrák küldöttséget arra, hogy 38%-ot követeljen.

Javorski udvari tanácsos ezzel szemben azt jegyezte meg, hogy a kvótatörvény, melynek értelmében a magyar kvóta 31%-ot tesz, már lejárt, mire dr. Falk azt felelte, hogy a 31%-a a tényleges és megokolt alap eredménye, ami a 38%-ról nem mondható.

Ezzel a küldöttségek tegnap délelőtt szétváltak. A délután folyamán Falk előadó új javaslatot terjesztett elő, amely szerint a magyar küldöttség, ha az osztrák küldöttség oly számszerű javaslatot tesz, amely 33 és 35 között mozog, hajlandó annak megvitatásába belemenni. Az osztrák hetes bizottság kijelentette, hogy ilyen javaslat tételére nem kapott meghatalmazást, de jelentést fog róla tenni a küldöttségnek.

Ez volt a helyzet tegnap este. A magyar küldöttség tegnap este magáévá tette Falk előadó álláspontját s elhatározta, hogy meg fogja kérni Széll Kálmán miniszterelnököt, hogy az osztrák kormányelnök útján kérje ki az osztrák küldöttség választát, vajjon hajlandó-e az osztrák küldöttség arra, hogy a magyar küldöttség javaslatának tárgyalása végett Budapestre utazzék. Gróf Clary ezt a fölhívást még tegnap este megkapta.

Bécs, november 13.

A két hetes bizottság tegnap délutáni tanácskozása alkalmával dr. Falk Miksa a magyar kvótabizottság hozzájárulásának reményében azt a javaslatot tette, hogy az osztrákok tegyenek indítványt a 33. és 35. százalék közt mozgó kvótaszámmal, amelynek alapján a magyarok folytathassák a tárgyalásokat. Osztrák részről ezt a felhívást elfogadhatatlannak jelezték. A magyar kvótabizottság esti ülésében, melyen az elutazott Tisza Kálmán helyett gróf Csáky Albin elnökölt, mindazonáltal nem mondta ki a tárgyalások megszakítását, hanem magáévá téve Falk Miksa javaslatát, elhatározta, hogy erről az osztrák bizottságot értesíti. Gróf Csáky Albin megbízást kapott, hogy átiratban tudassa gróf Schönbornnal az osztrák bizottság elnökével a magyar bizottság elhatározását s egyben jelentse be, hogy amennyiben az osztrákok elfogadják a Falk-féle javaslatot, a magyar bizottság hajlandó velük a tárgyalásokat csütörtökön Budapesten folytatni.

Bécs, november 13.

Osztrák részről a két hetes bizottság tárgyalásairól ezeket jelentik:

Hosszas, eredménytelen tanácskozás után szóba került, hogy talán *szűkebb körben* folytatott megbeszélések inkább vezetnének eredményre. Ehhez képest a szomszédos tereben három magyar és három osztrák bizottsági tag összeült

olyan tanácskozásra, mely egyik félt se kötelezte. Magyar részről a szűkebb tanácskozásban résztvettek: Tisza Kálmán, Falk Miksa és gróf Csáky Albin, osztrák részről pedig: gróf Schönborn, dr. Beer és dr. Menger. Nagy reményéseket senki sem táplált, mikor a szűkebb értekezlet összeült, aminthogy tanácskozása eredménytelen is maradt. Gróf Schönborn a dolgok állását így foglalta össze a hetes bizottságban:

Az osztrákok nincsenek fölhatalmazva, hogy a tárgyalások alapjául elfogadják a 35%-os kvótát; ezen a számon alul tehát még kevésbé tárgyalhatnak. Viszont a magyarok kijelentették, hogy a 35%-os kvótába nem mehetnek bele. Erre dr. Beer előadó a következő kijelentést tette: Az osztrák kvótabizottság többsége hajlandó volt a 38%-tól eltérni, föltéve, hogy a magyarok hasonló előzékenységet tanusítanak. Minthogy ez nem történt meg, az osztrák kvótabizottság viszáter kezdetben elfoglalt számítási alapjára és minden számszerű javaslatát meg nem történtnek és prejudicium nélkül valónak kívánja tekintetni. Ilyen értelemben mondta ki később határozatát az osztrák kvótabizottság is.

(A tárgyalások folytatása.)

Bécs, november 13.

A magyar kvótaküldöttségtől tegnap az osztrák kvótabizottság elnökéhez, gróf Schönbornhoz a következő átirat érkezett:

A reprimoláris küldöttség hetes albizottsága az osztrák hetes albizottság tárgyalásainak eredményéről jelentést tett. A magyar küldöttség elfogadta a hetes albizottság előadójának azt az indítványát, hogy az osztrák bizottság kérésére tegyen javaslatot 35–33% közt mozgó kvótára nézve, s egyidejűleg elhatározta a magyar bizottság, hogy felkéri a t. osztrák küldöttséget, vegye tárgyalás alá ezt a javaslatot s ha erre hajlandó, akkor szíveskedjék részt venni a Budapesten, jövő csütörtökön, e hó 16-án délelőtt tízenegy órakor tartandó tárgyalásokban.

Kérjük a tisztelt országos bizottságot, hogy ezt a maga részéről közölni méltóztassék a küldöttséggel és a határozatot a holnapi nap folyamán kegyeskedjék a magyar miniszterelnök urnak tudomására hozni.

Az osztrák kvótabizottság baloldali tagjai, mint a N. W. T. jelenti, a mellett vannak, hogy a bizottságnak előzékenységet és engedékenységet kell tanusítania, ezzel szemben a jobboldali képviselők energikusan követelik, hogy nem szabad társítani az eddigi állásponttal.

Gróf Clary ma este hosszasan tanácskozott gróf Schönbornnal.

Az osztrák kvótadeputáció ma délután tartott ülésében elhatározta, hogy elfogadja a magyar kvótabizottság meghívását és csütörtökön az osztrák hetes bizottság leutazik Budapestre, hogy a magyar hetes bizottsággal tárgyaljon. A hetes bizottság tagjai azonban csak a délutáni gyorsvonattal jöhetnek le, mert csütörtökön az urakkáza

is ülést tart. Így az értekezlet a magyar kvótabizottsággal csak pénteken lesz megtartható.

Bécs, november 13.

Az osztrák kvótaküldöttség ma délután fél három órakor ülést tartott. A tanácskozás tárgya a magyar kvótaküldöttségnek a tárgyalások folytatásáról szóló átirata volt. E tárgy körül beható eszmecsere keletkezett, amelyben gróf Clary, a minisztertanács elnöke és Kniaziohucki, a pénzügyminiszterium vezetője is résztvett. A vita folyamán, mint parlamenti körökben beszéltek, konstatálták, hogy a magyar küldöttségnek azt a javaslatát, hogy a magyar kvóta 33 és 35% közt keressék, az osztrák kvótaküldöttség már előbb is visszautasította. Mindazáltal késnek nyilatkozni a kvótadeputáció arra, hogy a hetes bizottságot a tárgyalások folytatása végett Budapestre küldje. A bizottság tagjai az urakkáznak csütörtök délre összehívott ülése miatt csütörtökön délután utaznak Budapestre. (M. T. I.)

A délután folyamán Széll Kálmán miniszterelnök gróf Schönbornnak, az osztrák kvóta-küldöttség elnökének távirati értesítést vette, hogy az osztrák kvóta-küldöttség hajlandó Budapesten megjelenni a tárgyalásoknak pénteken leendő folytatása céljából. Együttal kifejezést adott az osztrák küldöttség annak a reményének, hogy a tárgyalások folytatása mégis csak eredményre fog vezetni.

(A királynál.)

Széll Kálmán miniszterelnök ma délután nyomban Budapestre érkezése után megjelent a királyi palotában és ott ő felségének jelentést tett a két kvóta-küldöttség tárgyalásainak eredményéről.

KÜLFÖLD.

Osztrák párt-koalíció. Bécsből jelentik tudósítónk, hogy oda Prágából az a hír érkezik, hogy az osztrák parlamenti pártok közt *váratlan és hihetetlen koalíció készül*, nevezetesen a csehek, a lengyelek és a németek közt. A terv *Bilinszki* volt pénzügyminisztertől ered, aki már hetekkel ezelőtt nagy tevékenységet fejtett ki annak létrejövételen. Némelyek szerint az idea, melyet Bilinszkinek tulajdonítanak, eredetileg a csehek és állítólag a *jobboldal több előkelő tagja* már érintkezésbe lépett a baloldallal és holnap meglesz a döntés. A koalícióban ezek szerint a *baloldali pártjai, a csehek és a lengyelek* fognak összeállni.

Vilmos császár Angliában. A német császár látogatása, melyet a *Standard* a bensőbb angol-német viszony kezdetének mond, egyre jobban elvesziti

addig, míg az ember belenyugodott a *credo, quia absurdum*ba! Nem hiszünk Prokop történetírónak, ki azt állítja, hogy Justinian uralkodása alatt *négyszáz millió* embert ölték meg, az akkor divó *hatvan* (6) különféle eretnekséget, — de hiszünk Gibbonnak, aki azt mondja, hogy e császár harminc és egynehány évi uralkodása alatt az emberi nem száma érzékenyen csökkent — Nos ha szigorúan e mozaik apostolok, a köztük byzantini trónon vagy földzolyón trónoló Krisztus se nagyon szelíd. A félelem istene az... Gyakran ábrázolják imperatori tekintélyű ifjúság, szakálltanul görög *ephebosnak*, ki mint valami athlétaszarnok néz le a világra. A ceremóniás kaszt-szellem, melyet Byzance hozott be Európába, itt se maradt el: mint a császár körül a palotahivatalnokok, Jézus körül is etiketszerű távol-ságban, hierarchikus rendben sorakoznak a szentek. A Galla Placidia szarkofágja feletti mozaikon pláne ugy jelenik meg Krisztus, mint egy haragos theologia tanára: egy kinyitott könyvsekrényből mérgesen rántja elő az eretnek könyveket s dobja tübe... A *Sant Apollinare nuovo* főhajójának két falán huszoneköt egyforma szűz martir leány és körülbelül ugyanannyi martir ifjú tipeg a merov istenség felé, — a gyönyörű leányok előtt haladó mágus királyok szinte földig hajolnak, de mindhiába! A rettenetesen komor anyagok közt szigorú marad egy a szűz Mária, mint Krisztus. Nines ebben a hitben kegyelem, mint ahogy itt e földön nem volt kegyelem a byzanci császár előtt!... E mozaikokról levén szó, meg kell jegyeznem, hogy ezek nemcsak a legpompázatosabbak, de tán a legbozsesőbbek is. Rajtuk van nemcsak az akkori Ravenna képe, hanem a Theodorich felséges palotájának a rajza is. A mennyezeten vagy tizenhat képen ábrázolják a Megváltó szenvedései, de e szenvedések közül — különös — hiányzik a keresztrefeszítés jelenete. Még tulerős volt az emberekben az antik görög széppérvék, semminthogy ilyen bor-

zasztó képet művészeti ábrázolás tárgyává tehetek volna... De most lépünk végre a San Vitale-templom császár-mozaikjai elé.

A templom-kereszt felső szárában vannak ezek, a két szemben levő márványfalban. A szem már kifárad, míg ide érünk. Az aranyos ívek, a felettük káprázó mozaikok, a hires ravennai trapéz oszlopok, az alabastrom oltár: mámorosan kábitanak el ezek mind. Csak elvete jut eszembe: voltaképp keresztényen templomban vagyok-e? Hisz ez az áttetsző alabastrom oltár: pogány, ezek az ívek: csaknem mór ívek, a szentély márvány-rácsa meg majdnem zsidó...

Hatalmas két kép ez, mozaikjuk még most ezernégy száz év múltán is olyan friss aranyfény-nyel káprázik, mintha egészen új volna. A baloldali Justinian áll az udvarával.

Az egykori bolgár parasztyerek ott áll byzanci császári díszében: *Imperator Caesar Flavius Justinianus, Alamanicus, Gothicus, Francicus, Germanicus, Anticus, Alanicus, Vandalicus, Africanus, Pius, Felix, Inclytus, Victor ac Triumphator: Semper Augustus!*... Egy merev nézésű, komor délszláv arc: feje keleti koronájában imperatori ragyogással tüzelnek a mozaik-drágakövek s füle mellett méltóságosan lógnak le arany koronálancái borotvált kerek képéhez. Zömök széles vállán drágaköves caesári csatt fogja össze sötét palástját; e fölemelt paláston tartja azt a szent-edényt, melyet az előtte haladó Maximianus püspök után akar a templomba vinni. Díszes nagy aureola fénylik a feje körül... Epp oly merev arcu palotai főméltóságok veszik körül, kik ceremóniásan rejtik jobb kezüket tógájuk alá. Oldalt páncélos és pajzos byzanci katonák követik a menetet. Szinte komikus ezen a felségesen merev mozaikon, hogy az ünnepélyesen haladó alakok mind egymás lábára hágnak és pedig — rang szerint... De nézzük most a jobboldali képet. Egy nazar fényű templomban, drága függönyök alatt

Theodora halad el két pompázatos és csodaszép udvarhölgygel és két feltűnően szép palotaurral. Az egyik épp felemeli a szentély függönyét, mert hisz a császárné szintén drága edényt visz Isten oltárára. Meglepo, szinte megdöbbentő, hogy micsoda étellel élnek ezek az alakok. A nők öltönyei ragyognak a drágakövektől, kifejező, de ceremoniásan merev arcuk buja szépségű: szemök keletiesen nagyok s egészben véve ugy hatnak, mint azok az egyiptomi nők, akiket a Graf-féle fresko-gyűjteményben láttunk. Közöttük mindeneket elhomályosítva káprázatos koronájával s mellére lecsúszó ékszerivel, halad Theodora. Olyan, mint ahogy a történelem leírja: nem nagy, inkább delikát, lange alak, amelynek az egykori cirkszi hetaira táncosnőnek lennie kellett... Kezei keskenyek, arca is keskeny. Nem szép, de szája kéjesen gonosz s óriási fekete szemében valami kiolthatatlan mohó messalinai tűz ég. Feje körül egy még a Justinianénál is nagyobb aureola fénylik...

Ez Theodora, a *pia, augusta, doctissima et sanctissima*, a kegyes, a felséges, a legtudósabb és a legszentebb, — aki cirkszi hetairából egy világbirodalom nőcsászárává és nőpápjává lett.

Ez Theodora: tán minden koroknak a legrettenetesebb szörnnyetege, akinél még csak az a mondas se vált be, hogy a nő mindenre képes, még a jóra is... Lucrezia Borgia után őt jötem el meglátogatni Ravennában. A byzantinizmust akarjuk megismerni? A korok géniuszai ritkán szoktak férfianak testet venni: nőben inkarnálódnak azok. Theodora a byzantinizmus géniusza, benne ismerjük meg azt. Halljuk Prokopot, aki azért írta meg történetét, hogy „megtudják minden jövőző korok fejedelmei, micsoda iszonyat kíséri a császárok bűneit mind-
...”

magánkaraktérét. Ma az a hír járja, hogy a német császár Oxfordot, Cambridget és Londont is meglátogatja. A londoni lordmajor arra fogja kérni a császárt, hogy a Mansion-Houseban rendezendő városi lakomán vegyen részt; ha pedig a császár látogatásának magánkaraktére ezt nem engedi meg, vegyen részt az United-Serrin ünnepén. Az angolok minden áron tőkét akarnak kovácsolni ebből a látogatásból s remélik, hogy Vilmos császárt megnyerve nem kell attól tartaniok, hogy valamely európai nagyhatalom beavatkozik az angol-boer háborúba.

Berlin, november 13.

A Wolf-ügynökség a londoni Morningpostnak arra a jelentésére, hogy Vilmos császár november 22-ikén ellátogat Oxfordba, 24-ikén pedig Londonba érkezik, megjegyzi, hogy értesülése szerint itt e két látogatás egyikéről sem tudnak semmit és hogy e látogatásokat nagyon valószínűtleneknek tartják.

London, november 13.

A német nagykövet értesítette a portsmouthi városi képviselőket, hogy a császár nem veheti át a tervezett üdvözlő feliratot, minthogy angolországi látogatása szigorúan magánjellegű.

Az orléanista összeesküvők pöre. A francia összeesküvők pöre egyre jobban lezedi a fátolt a klerikálisoknak a köztársaság ellen felított aknamunkájáról. Említettük, hogy a pör folyamán újabb házmotózásokat tartottak. Erre vonatkozólag az táviratozzák Párisból, hogy különösen az asszumpcionistáknál tartott házmotózás nagy felütést kelt. A Faber vizsgálóbírónál levő elkobzott irományok súlya kétszáz kilogramm. A rendőrség megerősíti azt a hírt, hogy a szerzetesektől egy millió nyolcszáz ezer frankot elkoboztak. A bordeauxi asszumpcionistáknál is volt házkutatás. Két szerzetes ágya alatt antisemita képviselő leveleit, választásra vonatkozó terveket, republikánus politikuskokat rágalmasz iratokat találtak. A rojalisták, antisemiták és nacionalisták e héten tüntetni akarnak a Luxembourg-palota előtt.

Szünet után Dubuc védője folytatta beszédét és behatóan fejtegette a jogkérdést és a tényállást. A hosszú fejtegetés alatt a szenátorok nemtetszésüknek adtak kifejezést, ami ellen Déroulde és Guérin hevesen tiltakoztak. A fölliamúgyis válasza után, aki Evin határozati javaslatát visszautasította, az állami törvényszék ismét zárt ülést tartott. A legközelebbi nyilvános ülés szerdán lesz.

Páris, november 13.

Az állami törvényszék ma zárt ülésen a szenátus illetékességére vonatkozó határozat szövegével foglalkozott. A nyilvános ülés délután 2 óra 15 perckor kezdődött. Fallières elnök felolvasta az illetékesség megállapítására vonatkozó határozatot és azután Dubuc vádolt indítványait, melyekben a vádolt követeli, hogy őt ne vonják felelősségre azok miatt az okmányok miatt, melyeket a távollétében nála végrehajtott házmotózás alkalmával lefoglaltak. Azután Evin ügyvéd megokolta Dubuc indítványait és kérte, hogy e vádolat illetőleg függeszessék fel az ítélezhazatalat.

Az ülést azután az elnök felfüggesztette.

A háború.

Budapest, november 13.

(C.) Gyéren érkeznek a hírek a délafrikai harctérről. Lemondtak az angolok arról az eddigi szokásukról, hogy elárasszák a világot hazug távirataikkal, csak képzeletükben élő győzelmeikkel és a boerok elpusztításáról regélő híreikkel? Vagy oly hatalmas-e a vasgyűrű a bekerített Ladysmith körül, hogy a legügyesebb postagalamb sem kerülheti el a boerok biztosan találó fegyvereit? Tény, hogy a délafrikai köztársaságok hadseregei már most is olyan latba eső sztratégiai előnyöket vívtak ki, amelyek alkalmasak arra, hogy az angolok eredeti harcterveitendő lényeges befolyást gyakoroljanak, tudniillik kényszerítették ellenségüket, hogy eredeti terveiről: a fokváros-kimberley-mafekingyi fölvonulási vonal használatáról egyelőre lemondjanak és hadműveleteinek sulypontját a sztratégiai szempontból sokkal kedvezőtlenebb natáli harctérré helyezték át. Az eddigi Fokvárosba érkezett körülbelül 7000 főnyi angol haderő nem szállt ott partra, hanem folytatta útját a tengeren Durban-felé, hogy onnan Ladysmith felszabadítására siethessen. Ez a feladat valószínűleg sikerülni is fog, ha ugyan White tábornok a segítségére siető csapatok odaéréseéig tartani bírja magát Ladysmithben. De akkor még csak kezdődni fog

a dolog: tudniillik akkor a boerok lépésről-lépésre visszavonulnak sárkányhegyi erős védelmi állásaikba, melyeknek megostromlása az az angoloknak még sok idejükbe és még több véráldozatukba fog kerülni.

Mafekinget ezalatt állhatatosan ostromolják a boerok, kiknek vítezségét az angol táviratok is elismerik. A legutolsó távirat október 31-ikéről szól és azt mondja, hogy a boerok szétrombolták a vasutat és újra ostrom alá fogták a várost. Azóta semmi hír sem érkezett.

(Ladysmith ostroma.)

London, november 13.

A Timesnak Eastcourtból péntekről jelentik, hogy az eastcourt dombokról látni lehetett a ladysmithi füstfelhőket. A boer ágyuktól a város több helyen kigyulladt. A boerok szakadatlanul bombázzák a várost, de az angol ágyukat is jól lehetett hallani. A boeroknak valamennyi negyven fontos ágyuja működik.

London, november 13.

A harctérről nem érkeztek újabb hírek, csak az a bizonyos, hogy csütörtök óta újra bombázzák a várost még pedig most egészen komolyan, miután előbb, Joubert belegegyezésével, az összes asszonyokat és gyermekeket eltávolították a városból. A bombázás megkezdése óta semmi hír sem érkezett. A nyugoti harctéren a boerok most csak arra szoritkoznak, hogy Ladysmithet minden élmező vonaltól elvágják.

(Mafeking és Kimberley körül.)

London, november 13.

A hadügyminisztérium a következő táviratot kapta Fokvárosból 11-iki kelettel:

Kekewich ezredes jelenti Kimberleyből, hogy az ellenség e hónap 4-ikén nagyon tevékeny volt. A marhákat elkergették. Az oránjei boerok tüzelés nélkül sietve visszavonultak az előre nyomuló angolok előtt. Azután a transvaali boerok előnyomultak Kenilworth felé, de az angol könnyű lovasság elől visszavonultak. Később az ellenség egy ágyúval lövöldözött az angolokra, de nem tett kárt bennök. Az ellenségnek valószínűleg nagy vesztesége volt. Látták, amint csak egy helyről hat halottat vittek el. Este felé újabb boer-csapatok jelentek meg a kimberleyi vízmedence közelében. Az angolok Maxim-ágyúkkal löttek rájuk. A lövöldözés mindkét részen az est beálltáig tartott. Az angolok vesztesége egy halott és két sebesült volt. Az ellenség sietve vonult vissza.

Mafekingből jelentik október 25-iki kelettel: Két napi ágyúzás után az ellenség általános támadást intézett a városra három oldalról, de az angolok Maxim-ágyúkkal visszaverték. Egy páncélosvonat elütte az ellenséget Crocodilepool-tól. Nyolc boer katona elesett.

Október 25-iki kelettel jelentik Mafekingből: Itt minden rendben van. Az ellenség 94 fontos ágyúkat vitt a harcba, de nagyobb kárt nem okozott.

London, november 13.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Kurumanból (Brit-Becsúána-föld) e hó 3-áról: Egy Mafekingből ideérkezett bennszülött futár azt jelenti, hogy Mafekingben még jól áll az angolok ügye.

London, november 13.

Egy október 30-án kelt hivatalos mafekingyi távirat szerint az ellenség 30-án szorosabbra vonta össze csapatait, hogy a várost körülzárja. Mafekingtől két mérföldnyire észak felé az ellenség dinamittal szétrombolta a vasutat. A várost még folyton ágyúzzák, de kevés kárt tesznek benne.

Egy másik mafekingyi távirat szerint az ellenség október 31-én megtámadta a várost. A boerok nagyon vítező harcoktat a brit dél-afrikai rendőrsépat erős gránátúteji dacára. Az ellenségnek nagy vesztesége volt. Az angolok részén két százados és három közkatona esett el, öt pedig megsebesült.

(A hatalmak.)

Brüsszel, november 13.

Az *Indépendance* előkelő diplomáciai forrásból vett értesítés alapján minden cáfolat ellenében is fenntartja az a közlést, hogy Német-, Francia- és Oroszország közt a travaali háború miatt közös eljárás céljából szerződés jött létre és hogy Potsdamban kizárólag a transvaali kérdés volt szövegben. A szerződés értelmében a cár fogja meghatározni az idejét és módját a közbelépésnek. Annyi bizonyos, hogy *Anaország ellen,*

ha Transvaalt annektálni akarja, három nagyhatalom fog szembeszállni.

(Vilma királynő nyilatkozata.)

Hága, november 12.

Vilma királynő kijelentette, hogy a számoai szerződés még nem jelenti azt, hogy Németország lemondott a szabad akció jogáról a transvaali kérdésben. Igaz ugyan, hogy Németország a háboruban semleges marad, de Vilmos császár megkapta az angol kormánytól azt a biztosítást, hogy a boer államok autonómiáját nem fogja bántani.

(Egyéb hírek.)

London, november 13.

Péntek óta hétezer katona érkezett Fokvárosba; valamennyit azonnal Durbanba indították. Ma is hateraz katonát várnak, de ez a csapat Fokföldön marad, mert azt hiszik, hogy az eddig elindított csapat elegendő lesz arra, hogy Ladysmithet felszabadítsa az ostrom alól.

Pietermaritzburgban egy Vandam nevű embert, Leyds ügyvivő rokonát, kémkedés miatt letartóztatták.

A johannesburgi angol lelkes, aki tegnap ideérkezett, azt beszéli, hogy Johannesburgban a legnagyobb rend van s hogy a város fosztogatásáról szóló hírek teljesen alaptalanok.

Fokváros, november 13.

A Gascon csapatzállító-hajó ma délután a Goldsteam-testőrök második zászlóaljával és más csapatokkal ideérkezett s mindjárt folytatta útját Natál és a Delagoa-öböl felé.

Madrid, november 13.

Egy utazó, aki Pretóriából Teneriffába érkezett, azt mondja, hogy Pretória jól meq van erősítve s hogy az ott fogva tartott angolok száma sokkal nagyobb, mint a mekkorának az angol táviratok mondják.

London, november 13.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Lourenco-Marquezból 9-iki kelettel: A Cordoba francia gőzhajót a parttól 70 mérföldnyire a Magicienne angol cirkálóhajó jelekkel felszólította, hogy álljon meg. A Cordoba nem tördött a felszólítással, mire a Magicienne vak lövést tett. Erre a Cordoba megállott, megvizsgálták iratait és azután megengedték neki, hogy folytassa útját Lourenco-Marquez felé.

HIREK.

Budapest, november 13.

— BUDAPESTI NAPLÓ. November 13-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejében gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. Gróf Keglevich István intendants ma Béresbe érkezett.

— A király Budapestben. A király ma reggel 6 óra 15 perckor külön udvari vonaton Gödöllőről Budapestre érkezett. Nyolc óraker misét hallgatott ő felsége, tíz óraker pedig általános kihallgatást adott, amelyen a következőket fogadta:

Csemegei Károly valóságos belső titkos tanácsos özevgyét, báró Piret Béla valóságos belső titkos tanácsos, Bogdanovics Lucian görög-keleti püspököt, báró Pereira-Arnstein Alfonz követségi tanácsost, Major Árpád, Höpfler Tivadar és Schemua János vezérőrnagyokat, Halász Károly, Heim Ferenc és Hoffmann Aladár alezredek, Ferenczy Béla alezredest, Hochenburger Antal alezredest-hadbíró, gróf Salis-Seewis őrnagyot, báró Feilitzsch Berthold és Sándor László kamarás, főispánokat, dr. Stettina József miniszteri tanácsost, Jordán Károly apátpüspököt, Teplás Gábor tanulmányi főigazgatót, Rubinek Gyulát, az Országos Gazdasági Egyesület titkárát és dr. Barlai János tanársegédet. Együttesen fogadta a király a pozsonyi ortodox izraelita hitközség közönségét, amelynek tagja volt Wolf Joel, Gstetter László és Herzfeld Ignác, továbbá Pirano városának küldöttségét, amelynek Radovics Elius és Joannovics Péter volt a tagja.

— Főhercegek a Tatrában. Tegnap délelőtt különvonattal József főherceg vejevel, Fülöp orléanski herceggel és József Agost főherceggel Csorbára érkezett. A vendégek a csorbai állomásról a fogaskerekű vasuton a Csorba-tóhoz rándultak föl. A vendégek a Csorba-tó környékén zergere fognak vadászni. Erre a vadászatra Joób Marcel lipótvújvári főszolgabíró is kapott meghívást, aki a főhercegeket kalauzolni fogja a Tatrában.

— Carmen Sylva beteg. Románia költő- királynéja huzamosabb idő óta betegeskedik és ezért a telet San Remóban fogja tölteni. A királynő legközelebb elutazik a Rivierára.

— **Ebéd a királlyal.** Ma délután 5 órakor 28 terítékű udvari ebéd volt, amelyen 6 felségén kívül részt vettek: gróf Andrássy Aladár főkamarmester, báró Bánffy Dezső főudvarmester, Hieronymi Károly, báró Dániel Ernő, gróf Nádasdy Ferenc, gróf Wenckheim Frigyes és Lehoczky Kálmán kir. táblai elnök v. b. t. tanácsosok, Bogdanovics Lucian görög-katolikus püspök, dr. Györy Elek, a budapesti ügyvédi kamara elnöke, Lánzy Leo, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke; Bartha Miklós, Dedovics György, gróf Esterházy Mihály, Kammerer Ernő, Matuska Péter és Neményi Ambrus országgyűlési képviselők; báró Feilitzsch Berthold főispán, gróf Zselénszky Róbert és báró Nopcsa Elek kamarások; gróf Paar lovassági tábornok, főhadsegéd, gróf Aronffy Lajos magyarországi udvarnagyt, König utvári tanácsos, Wessely lovag alezredes és Korbusz Örnagy szárnysegédek, Arenstorff lovag kapitány, a parancsörtsézt és az őrparancsnok. Ő felsége jobbján gróf Andrássy Aladár főkamarmester, ő felségétől balra pedig báró Bánffy Dezső főudvarmester ült.

Az ebéd után hosszabb cserelt tartott a király. A jelenlévők közül mindenkit kitüntetett megszólítással. Lánzy Leóval a kedvezőtlen pénzügyviszonyokról, Matuska Péterrel a kvótáról beszélgetett. Nagy meglepetését fejezte ki a két kvótaküldöttség közeledése fölött és azt a reményét nyilvánította, hogy a tárgyalások most végre eredményesek lesznek. Matuska előtt ezenkívül rendkívül nagy magasztalással nyilatkozott a miniszterelnökről.

— Széllnek minden sikerül! — szolt a felség.

Báró Feilitzsch szabolemszabályai főispántól hosszabbban kérdezősködött az agrárszocializmusról és örömmel hallotta tőle, hogy az idej jobb termés következtében az állapotok javultak.

— **Gizella főhercegnő elutazása.** Gödöllőről táviratozza tudósítónk: Gizella főhercegnő tegnap este 9 órakor rövid itt tartózkodás után elutazott. A főhercegnő a perronon Lénárd Pál csendőrszázadosnak azt mondta, hogy Gödöllőn igen jól érezte magát. A főhercegnő minden délután kilógatott, rendszeresen Csömör község határáig; ilyenkor két főlovász kísérte két lovasszal. A főhercegnő szombatán a leánya, Augustza főhercegnő látogatta meg férjével, József Ágost főherceggel, kik egy napig időztek Gödöllőn. A király holnap, kedden délután 3 órakor az ugynevezett Babáthi erdőbe megy vaddisznó-lesbe. Ő felsége csütörtökön este utazik el, az udvari személyzet és a hivatalnokok pedig pénteken délután távoznak a gödöllői kastélyból, mely májusig csöndes marad.

— **Goethe szerelme.** Levetzow Ulrika báronő úgy került bele az irodalomtörténetbe, mint a legtöbb asszony. Nem a kiadott vagy kiadatlan művei által, hanem a szép szemei révén, amelyekkel 1822-ben, Karlsbadban úgy megverté a nagy Goethe-t, hogy az hetvenhárom esztendő szívének szenvedélytől róla énekelte el a *Trilogie der Leidenschaft* című versében. Az öreg ember nem vén ember — jellege ugyan nem vált még szálló igévé akkor, de Goethe sohasem járt a közmondások kitaposott mesgyéjén, hanem meglehetősen önállósággal kurizált a tizenkilenc éves baronesznek, aki az öreg ember udvaroltságait szívesen vette, mert Goetheben nem annyira az öreget, mint inkább Goethe-t látta. Időközben kilencvenöt esztendősen vén asszony lett Levetzow Ulrikából, az idő lekoptatta fejről a pudeser parókat, szeméből kilopta a melegséget, lépéséből kicsente a menüetle könnyűséget s minden dicsőség, minden nevezetessége az maradt, hogy az öreg költő téli világába valamikor tavaszi napsugarat tudott varázsolni. Most pedig azt táviratozzák Prágából, hogy Levetzow Ulrika meghalt. Egy irodalmi adattal több s egy vén anyókéval kevesebb — ez történt mindössze!

— **Kanovics plébános ünneplése.** Szombaton este szép ünnepet rendezett a VIII-ik kerületi józsefvárosi kör. Kanovics Bélát, a józsefvárosi plébánost ünnepléte abból az alkalomból, hogy a király a III. osztályú vaskoronarenddel tüntette ki és hogy 30 év óta józsefváros plébánosa. A kör megfestette a derek plébános arcképét s ezt az ünnepélyen leplezték le. A kör díszes termet egészen megteltek a kerületi előkelő embereivel. Dr. Heltai Ferenc országgyűlési képviselő, a kör elnöke méltatta Kanovics érdemeit, üdvözölte a kerület polgársága s a kör nevében, miközben az ünneplé alkalmából lehallat a lepel. Kanovics könnyezve köszöntö meg polgártársainak szeretetét; majd Márkus főpolgármester az ünneplé mellé tüzte a vaskorona-rendet. A kör tagjai ezután társas lakomára gyűltek össze. Kanovics Bélát Bachát Daniel evangélikus főesperes üdvözölte. Csaparghy József a királyra mondott köszöntőt, Császár Jenő a főváros képviselőit, dr. Havas Rezső a vendégeket éllette. Horváth Nándor táviratban üdvözölte az apátplébánost.

— **A törvény meg a rendőrkapitány.** Almásy Árpád, Jászberény főkapitányát megtámadta az újságban egy hírlapíró, a főkapitány pedig gavallérosan provokálta a hírlapírót s meg is verekedett vele. Tudniillik a párbaj szabad. Irhat a törvény, amit neki tetszik, míg a miniszterek, ügyészek, bírák párbajoznak, s míg a legtöbb párbajt éppen a törvényhozők vívják meg — Jászberény főkapitányának is szabad verekedni. Így gondolkozott tudniillik a főkapitány, akinek a törvény értelmében üldözni kellene a verekedést — s verekedett. S az érdekes a dologban az, hogy a megye közigazgatási bizottsága nem vette tréfára a rendőrkapitány párbaját, hanem kimondta, hogy az elégtétel ilyen megszerzése a rendőr állásával nem fér össze — és felfüggesztette állásától a verekedő kapitányt. Valami nagy baj persze nem lesz a dologból, de már magában az is érdekes, hogy egy közigazgatás a gyakorlattal szemben a törvényt respektálja.

— **Muzeumok és könyvtárak országos tanácsa.** A Muzeumok és könyvtárak országos tanácsa, amely eddig Széll Kálmán elnöke alatt működött, ma ülést tartott a Nemzeti Muzeumban dr. Fraknoi Vilmos, a Muzeumok és Könyvtárak országos tanácsa elnökének a vezetés alatt. Az ülésen jelen voltak Berzeviczy Albert, Szalay Imre, Beöthy Zsolt, Pawler Gyula, Forster Gyula, Thaly Kálmán, Fejérfalvy László, Györy Aladár, Hampel József, Radisits Jenő, Kammerer Ernő, Horváth Géza, Krenner József, Filarszky Nándor és Porzolt Kálmán előadó titkár. Táviratilag kimentette elmaradását Kunz Adolf csornai prepost. Fraknoi Vilmos elnök megnyitván az ülést, Porzolt Kálmán előadó titkár felolvasta Széll Kálmán miniszterelnöknek a következő levelét:

A muzeumok és könyvtárak országos tanácsának Budapestben. Midőn miniszterelnökké történt kinevezésem folytán a muzeumok és könyvtárak országos tanácsa elnökségéről lemondok, őszinte sajnálatomnak adok kifejezést, hogy az országos tanácsnak nagyobb mérvű működését az idő rövidsége és egyéb viszonyok miatt nem inagurálhattam; remélem azonban, hogy az országos tanácsban együtt működni hivatott tényezők teljes egyetértésben fognak eszentul működni a tanács elé utalt kulturális feladatok megoldásában. Széll Kálmán m. k. miniszterelnök.

Fraknoi Vilmos elnök körülbelül a következő szavakban emlékezett meg Széll Kálmán érdemeiről:

Méltóztatassanak megengedni, hogy azzal a súlyos veszteségünkkel szemben, melyet a felváltott miniszteri irat reánk néve jelez, a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának tolmácsa lehessenek.

Ezen feladatra vállalkozva nem kell attól tartanom, hogy az ország legmagasabb politikai állására emelkedett államférfi irányában a bizelgetétséget elnyomom magamra. Csak azon szavakat kell ismételnem, melyekkel 16 hónap előtt első ülésünkben székét elfoglaló elnökünkét üdvözöltem.

Köszönetet mondottam neki azért, hogy az ország politikai és közgazdasági nagy problémái által igénybe vett idejének egy részét a nemzeti kultúra tanácsunk által képviselt ügyének szentelt hajtandó. Örömmel és büszkeséggel fejeztem ki a fölött, hogy nevének fényében, tekintélyének sulyában, szellemiségének hatalmában is részesülni fogunk. Most tehát mély sajnálatunkat nyilváníthatom a fölött, hogy többé neve nem fog fényt árasztani reánk, hogy tekintélye nem fogja nyomtatékosabbá tenni szavainkat, hogy szellemi ereje nem fog közreműködni feladataink megoldásában.

Azonban megnyugtatt minket az a tudat, sőt mondatom már, az a tapasztalat, hogy tanácsunk nagynevű vezetői részlet el ugyan viszályos elnökünkben, de a gondjainkra bízott kulturális érdekek lelkes és hatalmas pirtfogó nyertek Magyarországi miniszterelnökében. Nem kétekedvén, hogy önök, uraim, osztoznak érzelmeimben, bátor vagyok indítványozni, hogy ajánlatunkat, hálánkat és tiszteletteljes bizalmunkat jegyzőkönyvünk hasábjain örökítsük meg; egyszerűsággal küldöttség által átnyújtandó irat utján hozzuk ő excellenciájának tudomására.

Fraknoi Vilmos indítványát a tanács nagy lelkesedéssel fogadta el. Az elnök méltóság betöltését illetőleg a tanács abban a véleményben volt, hogy az az Országos Muzeum- és Könyvtár Bizottság feladata. Széll Kálmán utódjául a tanácselnökségben gróf Zichy Jenőt és Berzeviczy Albertet emlegetik.

Két bizottságot választottak, amelyek elnökévé egyhangul Berzeviczy Albert lett. Az első bizottság tagjai: Beöthy Zsolt, Fejérfalvy László, Hampel József, Horváth Géza, Kammerer Ernő és Szalay Imre, a másodiké: Beöthy Zsolt, Fejérfalvy László, Györy Aladár, Rákosi Jenő, Porzolt Kálmán és Radisits Jenő. Az első bizottság jegyzője dr. Schönher Gyula az országos főfelügyelő titkára, a másik bizottság jegyzője Porzolt Kálmán, a tanács előadó titkára.

— **Hegedűs Sándor Pécsen.** Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter pénteken reggel Pécsre érkezik. Meg fogja nézni a szentbányát és az ipar-telepeket. Este a Nemzeti Kaszinóban banket, a színházban diszelszolás lesz a miniszter tiszteletére, aki éjjel visszautazik Budapestre.

— **600-800.** A vasuti hivatalnok helyzete sehol se valami tulságosan fényes. Az államnak egyik legfontosabb jövedelmi forrása a vasut, olyannyira, hogy azoknak a jövedelmeknek a fokozása, amelyek ebből a nagy vállalkozásból várhatók, valóságos jux-számba megy, nemcsak nálunk, mindenfelé. Minél többet kihozni a vasuti forgalomból és mindenképpen — s ennek a következtetésén aztán az, hogy azoknak a fizetése, akik a forgalmat ellátják s százazonkint, ezresenkint összehordják az állam kasszájába a milliókat — valóban szánalmas. A vasuti hivatalnok kezdőfizetése hatszáz forint. Ezért aztán szolgálatban van éjjel-nappal és pedig nagyon terhes szolgálatban, élet-halál felett rendelkezve, bizonyu felelősséggel a vállain. Egy kis hanyagság és börtönbe juthat. És hatszáz forintból megélni végtelenül nehéz, úgy élni pedig, hogy a hatszáz forintos ember hivatalnok ur is legyen, ne kompromittálja a szegénységével a munkaadóját, meg a fizikumát is rendben tarthassa a nagy feladatra — lehetetlen. Erre az esztendőre kész már a gondoskodás, de legalább a jövő évben komolyan gondolni kell ennek a szegény uri népnek a sorsával. Amit odaát Ausztriában éppen most megeselekedtek, hogy tudniillik a a legkisebb hivatalnok fizetését a vasutaknál hatszáz forintról nyolcszázra emelték föl, azt megtehetjük mi is. Annál is inkább, mert tiszta véletlen számba megy, hogy még mindig hatszáz forinttal fizetik a vasuti hivatalnokokat, míg a postai tisztek legkisebb fizetése nyolcszáz forint. Er is kis pénz, de mégis többeske s a vasuti hivatalnokok dolga sokkal terheesebb, mint a postásoké. Ezt is meg kell gondolni.

— **Zola pöre.** Párisi tudósítónk táviratozza: A Zola-pör tárgyalása november 23-ikán kezdődik. Zola beadványt küldött a hatóságoknak és ebben Schwarzkoppen és Panizzardi megvédését és kihallgatását kéri. E kérését azzal okolja meg, hogy a vád alapjául szolgáló cikkelyben a többi között ezt mondta: Egy katonabírósg meri Walsint fölmenteni és a jogot s az igazságot arcul ütni. Erre nézve Schwarzkoppen és Panizzardi a legilletékesebb tanu, akinek vallomása kiderítheti az igazságot.

— **Házasságok.** Almer Béla mátszalkai gyógy-szerész, a mátszalkai társadalmi élet egyik előkelő és rokonszenves tagja, szombaton é hó 11-én tartotta eljegyzését Nagy-Kállóban Szukovszky Irén kisasszonnyal, Szukovszky Mihály aradi gimnáziumi tanár leányával.

Berger Lajos kávéháztulajdonos, cs. és kir. tartalékos hadnagy Pécsről, eljegyezte özvegy Schubert Gusztávné leányát Margit kisasszonyt Budapestről.

Szelszér István Lajos, a Ganz-gyár tisztviselője eljegyezte Bojárics Olga kisasszonyt Mohácsos.

Telcsch Armin, a Stricker és Telcsch cég tagja, eljegyezte Stricker Gina kisasszonyt Budapestben.

— **Szerelmeifeltés.** Sill Lajosné azért egri asszony, hogy védje a maga várát. Örökségképpen hagyta rá a hősi szilajságot rég porladó ősnnyái. Az asszonynak az ura a legnagyobb erőssége s hogy Sill Lajosné azt látta, hogy Molnár Anna az urát ostromolja s el akarja hódítani, kést ragadott a leány ellen s melbe szurta. Molnár Anna most a halállal vívódik.

— **A kékdolmányosok.** Ők az első emberek a faluban. A biri kékdolmányosokról Nyiregyháziáról ezt táviratozza tudósítónk: Erdői Ferenc biri vagyonos községi főbíró s pénzkezelő közgyám az esküdtettekkel együtt nagymennyiségű búzát lopott Erdényi haszonbérlet magtárából. A csendőrség letartóztatta a tolvjakat. Vajjon hogy kezelte ez a közgyám a pénzt?

— **Hatszáz ezer forint jótékony oéira.** A káposztásmezei vízművekhez szükséges területet a főváros tudvalegleg gróf Károlyi Sándor földjéből sajátította ki. A gróf nem elégedett meg a neki megítélt vételárral és beporlotta a fővárost. Meg is nyerte a pört, sőt a kuria hatszáz ezer forinttal többel ítélte meg neki, mint a törvényszék és a királyi tábla. A gróf — mint egyik könyvatos írja — a hatszáz ezer forintot jótékony célra fogja fordítani. A tekintélyes összeg a munkásnép nyomorát fogja enyhíteni, amennyiben gróf Károlyi a hatszáz ezer forintért kórházakat és munkásházakat fog építtetni.

— **Nagylelkű adomány.** Gróf Andrássy Dénes és neje Kassán nagyszerű bérházat építtettek. Tegnappól a bérház felavatása, mely alkalomból a gróf pár tizenkilenc ezer forintot adott a kassai jótékony intézményekre és pedig 8000 forintot a kassai lenelcház és bölcsődekre, 5000 forintot a közokházra, 5000 forintot a Mensa Akadémiára és 1300 forintot az Abauj-tornamegyei Gazdasági Egyletre.

— **Kidült két határkő, elfogvott egy rizsa papir.** A bürokrácia tudvalevőleg attól hizik kövérré, ha minél több elvi jelentőségű határozatot produkál. Az elvi jelentőségű határozat tudniillik olyas forma, a melynek semmi jelentősége nincs, éppen csak a veszekedésre meg az időpocsékolásra jó. Teszem föl, az albertfalvi két határkő dolga. Albertfalva határában tudniillik kidült két határkő s a főváros meg a megye azon kaptak össze, hogy ki állítsa föl a köveket, illetőleg: — a mi ennél még sokkal fontosabb, hogy ki fizesse a költségeket. A főváros mérnöki hivatala azt mondja, hogy ő akár tíz követ is állít a kidült kettő helyébe, van rá tehetsége, hanem a költség a megyéé. A megye azzal replikázott, hogy egyáltalában sajnálja, hogy szóba állott a fővárossal. Erre semmi szépsége se volt, mert azért megye ő, hogy azt csinálja, ami neki tetszik. A költség azonban a fővárosé. Ilyenformán idáig úgy áll a dolog, hogy mind a két fél szívesen fölállítja a köveket, de egyik se akar fizetni. A haszontalan munka azonban, amibe a sok üzenetváltás kerül — máris szép pénz kóstál a megyének is, meg a fővárosnak is.

— **A Darányi írása.** A két újabb munkástörvény tárgyalása alkalmával, a múlt szerdán, a Házban említette Darányi földművelési miniszter, hogy a hűség gazdasági cseledeknek és a kiválóan jó munkásoknak ó dícsérő okleveleket ad. Ezeket a dícsérő okleveleket úgy hívják a vidéken, hogy a *miniszter írása*. Aki írást kap a minisztertől, az igen nagy ember a faluban. *Sövényesen* Tóth Ferenc aratógazda „kapott ilyen „írást”, amire az egész puszta büszke volt. Csak Tóth Ferenc volt ekkeseredve. Tudniillik: a *másik* Tóth Ferenc, lévén a sövényesi puszta két Tóth Ferenc. II. Tóth Ferenc ugyanis szintül meg volt győződve arról, hogy az írás nem I. Tóth Ferencet, hanem igazság szerint őt illeti, mivelhogy ő katona is volt, ellenben I. Tóth Ferenc nem szolgált a császárt.* Feljelentette hát a dolgot a miniszternek, megírván, hogy Sövényesen nagy a panama. A miniszter utána járt a dolognak s kisért, hogy bizony rendben van ott minden, I. Tóth Ferencnek dukál az írás, nem pedig a II. Tóth Ferencnek, aki katona volt ugyan, de ennél több érdeme nincs is. II. Tóth Ferencet értesítették, hogy panaszra alaptalannak találtatott. II. Tóth Ferencet azonban mindez nem nyugtatta meg s szélében hangoztatta, hogy I. Tóth Ferenc bizony nem igaz uton jutott az „íráshoz.” Annakra belelovgolta magát ebbe a dologba, hogy egy szép napon az itatókútnál nekiment a bitörő I. Tóth Ferencnek s azon — mint az orvosi látlelet mondja — könnyű testi sértéseket ejtett. Ezért aztán a II. Tóth Ferencet nyolc napi elzárásra ítélték. Mikor a nyolc napot leülte II. Tóth Ferenc, beállított a főbíróhoz:

— Már most tessék kicsinálni, hogy én is megkapjam az írást, ha már nyolc napot ültem miatta. Ennél többet már a miniszter se kívánhat egy embertől!

Nem hiszszük, hogy Darányi ez okból megadja az „írást”, de bizonyosan örül neki, hogy az ő írása olyan nagy beosben van a munkások előtt, hogy némelyik nyolc napot se sajnál érte!

— **A statisztikai hivatalban.** Hegedűs Sándor kereskedelmiügyi miniszter ma délelőtt egy órákor *Vértesy* Kálmán miniszteri osztálytanácsos és *Hollán* Sándor miniszteri fogalmazó kíséretében meglátogatta a magyar királyi központi statisztikai hivatal Osztályos épületében. A minisztert, akit a statisztikai hivatal igazgatója kalandozó a hivatal helyiségeiben, végigjárta az összes osztályokat, nagy figyelemmel szemlélte a statisztikai munkálatokat s maga is több kérdést intézett a tisztviselőkhöz és napidíjasokhoz. Különös érdeklődéssel nézte a miniszter a párisi kiállítás részére készülő térképeket s a hivatal nagy könyvtárát. Végül megtekintette a népszámlálás külön céljaira szánt munkatermeket.

— **Hivatásának áldozata.** Pokorny Aladár gépész bizony ott halt meg a csataterén, — a buccarii vasúti állomáson. Ót óra tájban egy tehervonat érkezett be az állomásra, amelynek a gépész azonnal leszállt, hogy a vonat másik oldalára menjen. A nagy sötétségben és ködben a gépész, Pokorny Aladár, nem vette észre a közeledő gyorsvonatot s így történt, hogy a robozó vonat a szerencsétlen embert elkapta és szétmarcangolta. A gyorsvonatot azonnal megállították s a szerencsétlenül járt embert a gyorsvonatban elhelyezték, hogy a fűmél kórházba vigyék, de szörnyű seibeiben, hosszu kioldás után, még a vonaton meghalt.

— **A nyomor öngyilkosa.** Pintér Ede budapesti születésű busz esztendősné pincér az Enyedi-utca 5. szám alatt lévő lakásán ma délután hat órákor revolverrel mellbe lölte magát s életveszélyesen megsebesült. A mentők a Szent-János kórházba vitték, ahol egy rendőrtisztviselő kihallgatta öngyilkosságának oka iránt. A boldogtalan ember azt mondta a kihallgatásnál, hogy nagy nyomorúságban élt s ezért akart megválni az élettől. Kivánsága alighanem teljesül, mert reggelre valószínűleg meghal.

— **Gázrobbanás.** A budapesti bankegyesület részvénytársaság Fűrőd-utca 1. szám alatt lévő váltóüzletében ma reggel gázrobbanás volt. *Kovácsik* Gyula 16 éves szolga, mikor az üzletet kinyitották, takarítani kezdett s hogy jobban lásson, világot akart gyújtani. Amint a gyufa lángra lobbant, hatalmas durranás ráta meg a levegőt, úgy hogy az egyik vastag üvegtábla darabokra törve szerte hullott. *Kovácsik*nak arca összeéggett, nagyobb baja azonban nem történt. A robbanásnak — amint kiderült — maga *Kovácsik* volt az oka, aki tegnap délelőtt a gázórát nem zárta el s így a gáz kiömlése következtében megtörtént a robbanás. Az összeéggett fiút a Liliom-utca 27. szám alatt lévő lakására vitték.

— **A világ vége.** Az itt következő sorokat írjuk pontban éjjeli tizenkét órákor. Irjuk pedig azt, hogy *Falb* Rudolf újabb nyilatkozata szerint még sem lesz vége a világnak. No most: vagy még lesz ma éjszaka a világnak, vagy nem. Ha vége lesz, önök sohasse fognak tudomást venni az alábbi nyilatkozatról. Ha nem lesz vége, akkor azt fogják mondani: igazza van *Falbnak*, hisz mégse lett vége! Szóval, *Falb* a maga szempontjából helyesen nyilatkozott. Azt mondja egy bécsi újságban, hogy egykori nyilatkozatából úgy csináltak *világ végét*, ahogy a szunyogból az elefánt készül. „Már csak azért is hazugság az egész — írja *Falb* — mert ha annak a Biela üstökösnek oly rendetlen az utja, akkor hogyan számíthatat volna én ki perenyi pontosságig összeütközésének idejét?” Azt is kijelenti *Falb*, hogy még csak meteorok se fognak hullani.

Nos, *Falb* hiába nyilatkozott. A *Magyar Távirati Iroda* jövőtől biztos jeleit közölhetjük — éjjeli egy óra van — a világ összeomlásának. Ime:

Verseeo, november 13.

Ma délután három óra tájban észak és ke-

let felől esőtől az ég, aztán a nagy sötétségben csepergett az eső, mire a látóhatáron fölött a szivárvány.

Negyedóra mulva borsónagyasú jég esett. Az utcák, amelyek előbb feketék voltak, fehérek lettek.

Az emberek pedig a különös tüneményt álmélkodva nézték.

A jég gyorsan elolvadt.

A hőmérséklet 5°.

És ez komoly.

Valószínűleg a világ végét jelzi ez a távirat is:

Ma éjszaka Innsbruck környékén erős havazás volt. A hegyeket hó borítja.

— **Halálozás.** *Kürtös* Gyula második kerületi előljáró ma reggel meghalt. Az elhunyt harmincegy esztendőse szolgálta a várost s 1894-ben lett előljáró. Egy darabig a belvárosi előljáróságot vezette, az anyakönyvi hivatalok szervezősége a IV—X. kerületi anyakönyvi hivatal vezetője lett, két év előtt pedig a második kerületi előljáróságot vette át. *Kürtös* mindig pontos, lelkiismeretes és megbízható tisztviselő volt. Budán sokat tett a magyarosodás érdekében s hogy ebben a munkában német hangzású neve ne akadályozza — *Kühnel* volt a neve — nevét megmagyarosította. A fővárosi tanács a halálesetről külön gyászjelentést adott ki.

Özvegy *Vargha* Jánosné, született *Mártón* Sára, e hó 11-ikén 87 éves korában Üllőn meghalt. Temetése ma délután ment végbe Kávan.

Berger Adolfné, született *Fränk*l Eszter, e hó 11-ikén 46 éves korában Sátoralja-Ujhelyen meghalt.

Bécsben elhunyt nádudvari dr. *Györy* Albert, királyi tanácsos, a bécsi orvosi körök ismert alakja 65 éves korában. A boldogult már fiatalabb éveiben Bécsbe költözött, de magyar állampolgárságát megtartotta. Sokáig volt *Abrecht*, *Vilmos* és *Jenő* főhercegek háziorvosa. Művészi, főleg a zenevilág köreiben is nagyrabecsülték és háza gyakori találkozója volt a műbarátoknak és művészeknek. *Fia* *Árpád* os. és kir. udvari levéltárnok. Holttestét Gothába viszik elhavasításra veget.

— **A doroghi vasúti szerencsétlenség.** *Esztergomból* táviratozzak: A doroghi vasúti szerencsétlenség két áldozata, *Szabó* László tanító és egy tizenégy éves fiú súlyos betegen fekszik a kórházban. A közigazgatási vizsgálatot *Reviczky* Győző főszolgabíró vezeti, aki egy vasúti alkalmazottat már le is tartóztatott.

— **Postcarte — dupla portó.** Akik képes levelezőlapban utaznak, azoknak drágább lesz ezután a sportjuk, mint ennekelőtte. A képes levelezőlap tudniillik német szülemény s csak miután kívül a németek régés-régen gyűjtik, jött rá a magyar is arra, hogy képes levelezőlapot gyűjteni nagy és szép gondolat. A levelezőlapok nagy része azonban szintén külföldön készül s rájuk van nyomva németül is, hogy: *postcarte* ők voltaképpen, idegen produktumok. Erre való tekintettel a kereskedelmi minisztérium elrendelte, hogy az olyan *anzikskártyát*, amire németül is rá van nyomva a *postcarte*, dupla portóért hagy szállítani. Ezentúl tehát kevesebb lesz a *postcarte* és több a levelezőlap.

— **Egy mulatt zsarolásai.** Érdekes vendége van ma délután óta a főkapitányságnak: egy mulatt, aki zsarolásokat követett el s ezért került a rendőrség kezei közé. *Thompson* *Claude* *Eduard*nak hívják a sötét arcú idegent, aki ellen az Egyesült-Államok budapesti konzulja tett feljelentést a római, bécsi és párisi nagykövetségek megbízásából a budapesti rendőrségnél. Ez a jó ur, aki Dél-Amerikából, Dél-Dakotából való, végig utazta Európát s a kontinens nagyobb városaitan — *Raja Kanjit* *Sinhjt* indus hercegnek adva ki magát, megismerkedett egy sereg előkelő emberrel, akiknek barátságával visszaélve, meg akarta őket zsarolni. A zsaroló leveleket még az említett nagyvárosokban írta meg ez a sötét arcú férfiú, de a pénzzel terhelt választ már ide adresszáta Budapestre, ahol körülbelül három hét óta tartózkodik. Azért húzódt ide közeink *Thompson* *Claude* *Eduard*, mert a külföldön megtudta, hogy zsarolásai miatt följelentést tettek ellene s már el is rendelték letartóztatását. Budapestben a *Somossy* *orfeumnál* jelentkezett, ahol a napokban csakart felépni, mint nőimitátor. Sokan nagy érdeklődéssel várták már a föllépését, ezt azonban megakadályozta *Bérczi* *Béla* rendőrkapitány, aki a feljelentés alapján ma délutáni két órákor letartóztatta. A zsaroló mulatt a *József* főherceg szállodában lakott s leveleit a *Frühau*f kávéháza címezte. *Thompson* *Claude* *Eduard* nagyuri előkelőséggel tiltakozott a letartóztatás ellen, tiltakozását azonban nem vették figyelembe s egyelőre ott marasztották a főkapitányságnál.

— **Földrengés elől a halálba.** Livornóból táviratozzak, hogy egy szép leányt az utóbbi napok többszörös földrengései annyira megrémítették, hogy ma öngyilkos szándékkal kiugrott egy emeleti ablakból. Csakhamar meg is halt. Hozzátartozóinak azt mondotta, hogy a föld elpusztulásától való rettegése kergette a halálba.

— **Rabbválasztás.** *Szabadkáról* táviratozzak nekünk, hogy az odaváló izraelita hitközség ma dr. *Kiss* *Arnold* veszprémi főrabbit egyhangulag szabadkai főrabbiá választotta.

— **Gyilkosság tizenkét forintért.** A főváros közelében, Budafok és Páty községek között a múlt csütörtökön haldokolva találták *Weinisch* *József* 80 esztendőse pátyi lakost, akinek a fején egy nagy seb tátongott. A vizsgáló kiderítette, hogy *Weinisch* a gyilkosság napján együtt járt bent a fővárosban *Németh* *József* budafoki lakossal, akinek *Weinisch* elmondta, hogy egyik adósától tizenkét forintot fog behajtani. Hazafelé ismét együtt mentek vissza. Budafok közelében este egy csárdába tértek, ahol *Weinisch* magának és barátjának pálinkát hozatott. Némethnek nem volt pénze, de még szerettet volna többet is inni.

— Hozass még egy pohárka pálinkát! — szólott *Weinisch*hez.

— Nincs pénzem! — szólott barátja.

Németh azonban nem akarta elhinni. Hivatkozott arra, hogy a *Kerepesi*-uton megkapta a 12 forintot, mire *Weinisch* azt mondta, hogy nem kapta vissza pénzét, mert adósát nem találta otthon.

— Hát akkor add zálogba a korosmárosnak télikabátodat, ugy sincs székséged reá!

Weinisch azonban erre nem volt hajlandó, mire hazafelé indultak. *Németh* haza is érkezett, *Weinisch*t azonban haldokolva találták az uton. A gyanu *Németh*re irányult, akinél megtalálták *Weinisch* téli kabátját. *Németh*t letartóztatták. Tettét tagadja ugyan, mindazáltal több mint bizonyos, hogy ő volt a gyilkos. A 70 esztendőse bizonyos ma behozták a pesti-vidéki törvényszék fogházába.

— **Orvosi rendelés.** Dr. *Fülöp* *Gyula* nőorvos visszaérkezett külföldi tanulmányutjáról és *Viola*-utca 11-ik szám alatt lévő házában megkezdte a rendelést.

— **Egy forintért egy férfi kelengye.** Hirdetési rovatunkban olvasóink megtalálják a *Vertes* és *Sebestyén* cég (Museum-kürtút 15. Műgyemtemmel szemben.) ily című hirdetését. A cég valóban elmes újított hirdet. Jól teszi mindenki, ha a hirdetést elolvassa.

x **Valódi Jaeger tanár-féle** normál alsóruhákat (Benger gyártmánya), kötött és szövött gyapjuruhat a) a) *Heck* *Adolf* *Szervita*-tér, a *Vadász*-nőház.

Vezeklés.

— A világ vége. —

A — Személyi hír vezekél, tudja a bűnét, de végre is nem lakhatik a pályaudvarokon... Ezért bizony gyakran megesett, hogy nem írta meg mindegyik első osztályu utasról, hogy hova utazott. És nem lesz többé az szép országunk valamennyi öreg emberéről, aki nem vén ember, naszerénusról, aki nem fog fegyvert, flumei villamos-cáparól, csodaszültekről, automatákról, gazemberekről, szegény földalól-zseniről, Vilmosról, Milánról, Dreyfusról, Szibériáról, választási botrányról, párbjáról...

Nyugodjunk békében!

HIREK.

Pestis-élet Triesztben.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, november 11.

A trieszti izoláló kórházban egy héttel ezelőtt meghalt a Konstantinápolyból érkezett *Polisz Mitiléné* hajómestere olyan tünetek közt, hogy legalább is komolynak kell tartani azt a gyanút, hogy az az ember pestises fertőzésnek lett az áldozata.

Igy fogta föl az esetet az osztrák kormány is, amely most a legszigorubb óvintézkedéseket tette az eddigi szerencsésen elkerült veszedelem elhárítására. Másrészt a közönség megnagyobb végett a trieszti gyanus halálesetről a következő jelentést tette közzé a hivatalos *Wiener Abendpost*ban:

A *Polisz Mitiléné* özvegyén, amely október 28-án Konstantinápolyból Triesztbe érkezett, innen pedig 31-én visszament, Triesztbe jövet az egyik hajómester hurutos tünetek között megbetegedett. Minthogy a jelek arra vallottak, hogy a betegség fertőző természetű, a betegét a trieszti izoláló kórházba vitték, ahol november 4-én meghalt. A bakteriológiai vizsgálatból az orvosok azt a gyanút merítették, hogy pestises fertőzésről van szó. *Weichselbaum* tanár egészségügyi főtanácsost az eset tudományos megvizsgálására Triesztbe küldték. Más megbetegedés Triesztben nem fordult elő. A szükséges óvintézkedéseket megtették.

A *Neues Wiener Tagblatt*, mint tudósítónk telefonozza, e hivatalos közlemény következtében több hírneves orvosnő kérdezt meg, így dr. *Cousy* osztályfőnököt, az egészségügyi tanács vezetőjét, *Nothnagel* és *Drasche* tanárokat, akik mindnyájan ugy nyilatkoztak, hogy nincs veszedelem. *Drasche* tanár szerint ez az eset feltétlenül lokalizálva van, mert idejekorán megtörtént minden óvintézkedés. *Nothnagel* tanár szintén azt mondta, hogy a továbbhurocolás lehetősége ki van zárva.

Megtörténtek a kellő óvintézkedések arra az esetre is, a mikor Triesztbe érkezik a Lloyd-társulat *Berenice* hajója, amelyen három ember az uton pestises fertőzésben meghalt. Kettő a hajó személyzetéből való, harmadik egy idegen utas, akit Braziliában az osztrák-magyar konzulátus tétetett a hajóra. A három szerencsétlenül október 28-ikán és 29-én, három nappal azután, hogy a hajó elhagyta a brazilai partot, lepte meg a betegség és tizenkét napi kioldás után haltak meg. A *Berenice* személyzete negyvennyolc emberből áll a kapitányon és az orvoson kívül és ezek a legjobb egészségnek örvendnek. A trieszti hatóság intézkedése következtében a hajó a S. Bartolomeo vesztégyár-kikötőben fog kikötni, ahol a személyzetet rögtön kiszállítják és a kórházban helyezik el. A kórházat katonai kordonnal veszik körül. Hogy a patkányok, melyek különösen veszélyesek, ki ne kerüljenek a hajóról, az 50.000 zsák kávéakományt lártitk és biztonság kedvéért a zsákokat elégetik. Azonkívül minden a hajón levő tárgyat partra szállítanak és vagy elégetik, vagy alaposan dezinficiálják azokat. A hajó belsejében mérges gázokat fognak fejleszteni, hogy a patkányokat elpusztítsák. *Fiumében nem fog kikötni a hajó*, mert utközben a kapitány már meg fogja kapni az igazgatóság táviratát, hogy egyenesen Triesztbe menjen.

FŐVÁROS.

— A főváros közbiztonsága. A fővárosi közgazgatási bizottság mai ülésén számolt be *Rudnay* Béla főkapitány a múlt hónap közbiztonsági állapotáról. A jelentés szerint 1247 bűneset foglalkoztatta októberben a rendőrséget, amiből 270 az ember élete és 863 a vagyona ellen irányult. A toloncház for-

galma 1725 ember volt. A fővárosból kitiltottak 59 embert, ezek közt 5 külföldit.

(*) **Gróf Zichy Jenő múzeuma.** A főváros középítési bizottsága annak idején nem engedte meg gróf *Zichy Jenő*nek, hogy múzeumát, az általa be-terjesztett terv szerint, az utcavonalban kiszögellésekkel építtesse fel. Gróf *Zichy Jenő* a fővárosi közmunkák tanácsához felebbezett, amely a tervbe vett monumentális építkezéshez megadta az engedélyt. A palotának faragott kőhomlokzata lesz és tizenkét tágas teremből, egy óriási díszteremből és több kőnyirtásrészletről fog állani. Az építkezés már javában folyik.

(*) **A főváros egészsége.** A közigazgatási bizottság mai ülésén *Schermann* Adolf tisztí főorvos jelentést tett a főváros múlt hónap közegészségügyi állapotáról. E jelentés szerint a főváros közegészségügye a múlt hónapban kedvező volt, a halálozás száma 48-cal, a ragadós betegségek száma 157-tel emelkedett. Tavaly októberhez arányitva azonban a halálozás száma 86-tal, a ragadós betegek 1969-vel kevesebb. A múlt hónapban született 1868, meghalt 975. A menedékházakban 23884 férfi, 1947 nő és 140 gyermek kapott a múlt hónapban szállást.

(*) **Az adófizető Budapest.** A múlt hónapban a polgárok nagy buzgalommal fizették az adójukat. Októberben 1,405.634 frt 96 kr adót fizettek, 119.549 frttal többet, mint tavaly októberben.

Por és hamu.

— A világ vége. —

Addig-addig próbaburkolásztunk, amíg végre nem győztünk sem a cement, sem az aszfalt, sem a keramit, hanem a por és hamu... Öt perc mulva por és hamu... És erről nem fog referálni egyetlenegy tanácsjegyző sem, vége az átiratoknak, főváros és belügyminisztérium soha többé hajba nem kap. Haj... Haj...

FŐVÁROS.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Laidlaw Anna hangversenye.** Laidlaw Anna urhölgy — a falragaszok szerint: *pétvári* zongoraművész — ma hangversenyt rendezett a Royal-teremben inkább meghívott, mint fizető közönség előtt. A muszkák, akiknek köréből olyan virtuosok kerültek ki valamikor, mint a két *Rubinstein*, nem igen lehetnek hiálások *Laidlaw* urhölgy iránt, akinek a művészete meglehetősen alacsony színvonalon áll. Az országos magyar zenekadémiának bármelyik zongorázó kisasszonya — aki még iskolába jár — több virtuozitással és művészibb felfogással játszza *Beethoven*, *Schumann*, *Chopin* és *Liszt*et, mint ez a *végzett* *pétvári* zongoraművész, akinek csak a trémája lehet nagy. Legalább ennek tulajdonítjuk, hogy ma este minduntalan hamis hangokat ütött meg a *Büsendorfer*-zongorán. Sokkal ésszintébb sikere volt ma *Laidlaw* urhölgy *közreműködésének*, *Recht* Sándornak, aki *Tartini* g-moll szonátáját izléssel, komoly tudással hegedülte dallamos hangszerén.

** **Fizetésrendezés a Nemzeti Színházban.** Gróf *Kegelevich* István, a Nemzeti Színház és az Opera-ház intendánsa a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Mind az Operaháznál, mind a Nemzeti Színháznál az utolsó évtized alatt a személyi fizetések rohamosan oly magasságra emelkedtek, mely az intézetek pénzügyi viszonyaival egyáltalán nincs arányban, ami annál szembeszökőbb, mert számosan vannak azok a tagok, akiknek sokkal magasabb a fizetésük, mint amennyit művészi képességük és működésük szerint a jelen viszonyok között megérdemelnek. Szükségessé vált tehát a meg okoltalanul magas fizetések leszállítása annál is inkább, mert viszont vannak a tagok között többen, akik méltánytalanul alacsony fizetést kapnak s ezért fizetésjavításban részesítendők.

A létező aránytalanságok megszüntetését célzó intézkedés végrehajtása átmenetileg az egyes szerződések lejártával történik aképpen, hogy a megokoltanul magas fizetéseknek többé-kevésbé való leszállítása mellett egyes tagok, kik eddig érdemükön alul díjazottak, mérsékelt fizetésesemlében részesülnek.

A fizetések leszállítása a lehető legkíméletesebb módon történik úgy, hogy a leszállított fizetések számos esetben még mindig magasaknak mondatók.

Ami a ruhapénzek fizetésének módosítását illeti, az idevágó intézkedés egyelőre csak kísérlet, célja pedig az, hogy egyrészt a rendezőség közvetlenebbül gyakorolhasson befolyást a modern női ruhák előállítására is, másrészt pedig hogy a személyzet nagy részének idevaló kiadásai apasztassanak; ugyanis a rendezőség utján rendelt és készített ruhák kétségtelenül izlésebbek, összhangzóbbak s általában sikerültebbek lesznek, de öcsöbbsen is jutnak a tagok a ruhákhoz, ha a szállítokat közvetlenül a színház fizeti; a tervbe vett intézkedés azt az aránytalanságot is megszünteti, mely eddig be szokott

következni, ha egyik-másik tag valamelyik évben csak új szerepet játszott s ennek folytán többet kellett ruhára költenie, mint amennyi neki szerződésképpen egy évre ruhapénz címen biztosítva volt.

A nemzeti színház szabályrendelet és szerződés szerint a tagok fizetéséből

- 30% személyi fizetés,
- 30% fellépti díj,
- 20% ruhapénz,
- 20% lakaspénz.

akinek tehát például 5000 frt az összes fizetése, annak a ruhapénze 1000 frt.

A tervezet szerint ezután egy ilyen tag 1000 frtnyi ruhapénzéből 20%-ot, vagyis 200 frtot kapna kezéhez régi ruháinak javítására és átalakítására, 80%-ot, azaz 500 frtot pedig a színház pénztárában hagyva, s ebből az összegből csináltatná a színház a tag új szerepeire szükséges új ruhákat. Ha az év folyamán a tagnak több ruha kell, mint amennyi a 800 frtból fedezhető, a különbözetet a színház fizeti, ha pedig aránylag kevesebb ruhára lenne szüksége, akkor a 800 forintból fennmaradó összeg az színház a tagnak kiadja.

Világosan látszik ebből, hogy a tervezett intézkedés a tagokra nézve csakis előnyös, s csupán a színházra nézve lehet az első években nagyobb kiadás okozója.

** **Novelli Zárában.** *Novelli* Ermete, mint a *Magyar Tengerpart* című lap írja, budapesti vendégszerelése után *Zárba* megy és ott három estén át fog játszani. November második felében a bécsi *Carl-Theater*nek lesz vendége.

** **A Vígyszínház főpróbája.** *Vígyszínház*-ban ma délelőtt tartották meg *Feydeau* bohózatának, az *Osztrigás Micinek* (*La dame de chez Maxim*) a főpróbáját. A bohózat bemutatója holnap, kedden lesz.

** **D'Albert Jenő hangversenye.** *D'Albert* Jenő idei két hangversenye iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A mi kényes izlésű közönségünk, amely sokáig habozott, hogy *Sauernek* vagy *D'Albertnek* nyujtsa-e az elsőseg pálmáját, immár utóbbit tartja a világ legelső zongoristájának. Az első estélyre a jegyeket *Rózsavölgyi* és *Társas* udvari zeneműkereskedésében lehet átvenni.

** **Novelli** tegnap este meglátogatta a budapesti olasz kőrt, mely a nagy művész tiszteletére egy kis *bucshierdánt* rendezett. *Novellit* a kör elnöke, *Radó* Antal dr. fogadta s köszöntötte fel szép olasz beszédben, amelyre a művész leikes szavakban válaszolt. A társaság késő éjjel együtt maradt kedélyes poharzás közben.

** **Perotti megbukott.** Azok a szép remények, amelyekkel *Perotti* Gyula, a *Magyar Királyi Opera* volt tenoristája, neki indult az új világnak, mind füstbe mentek. Ő, aki vagyont szerezni kelt át az *Oceanon*, szegényebbül jött vissza, mint ahogy odament, mert hiszen a szerelem lobogója alatt ezvezt oda és — egyedül tért vissza. Ez a pár sor olyan előljáró szó-féle ahhoz a hírhez, amely *Perottiról* *New Yorkból* érkezett. A tenorista a *Metropolitan Opera-House*-ban, amely *New York* első operája, nem kapott szerződést, kénytelen volt tehát egy másodrangu színházban vendégszerepelni, itt pedig olyan teljes kudarcot vallott, hogy az igazgató a második fellépése után beszüntette további vendéglátókat. *Perottinak* annyira nem volt kilátása az Amerikában való boldogulásra, hogy október harmincegyedikén hajóra szállt és november hatodikán már *Hamburgba* is érkezett. *Perotti* egy budapesti igazgató társaságában tette meg az utat, akinek azt mondta, hogy Németországban keres szerződést.

— És *Bartóky* Matild? A szép *Bartóky* Matild? —

Ót maradt *New Yorkban*, ahol egyik színháznál szerződést kapott...

** **Az Uránia vasárnapja.** Zsufolt házak előtt folytak le az *Uránia* vasárnap előadásai s százkara megy azok száma, akik jegyekhez nem jutva távoztak a pénztárlól. Az igazgatóság tehát elhatározta, hogy a jövő vasárnap három előadást rendez, még pedig délután félháromkor mérsékelt helyárok mellett „Magyarország földrajza”, félkör és fényvölökröndes helyárok mellett pedig „Küzelem az éjszaki pólusért” kerül színpadra. Minden egyes előadást rövid tudományos felolvasás előz meg. Holnap, kedden, *Mikor a levegő folyóssá lesz* című demonstratív előadást és *Küzelem az éjszaki pólusért* adják.

** **Szőkés párosan.** Ez egy énekes vígjátékának a címe, melyet tegnap adtak *Kecskeméten*, *Hornyik* Józseffel négy lelkesedés és zugó tapsok között. A színház utolsó zugáig megtelt a *Micseynek*, a színház igazgatójának még nem volt olyan telt háza az idén. A darabban egész sereg pompás tipikus alak van, a mulattató helyzetek egymást érik, úgy hogy a darabnak óriási sikere volt. A szerzőt minden felvonás után többször kihívták s ezüst babékoszorút is kapott. A darabnak oly óriási hatása volt, hogy állandóan műsoron maradt a legközelebbi előadások egyikére meghívják *Porzoltot* is, a Népszínház igazgatóját. A színészek közül: *Kapossy* Józsa, *Miterné*, *Mecsey*, *Szentes*, *Gömör* vitték előbbre a kitűnő vígjáték zálog sikerét.

„Az operaház előadása otthon. A m. kir. Operaházban holnap (kedden) este *Mader* balletje, a *Sheker* színe. A *Telefon Hírmondó* az előadást közvetíteni fogja s így az előzetők otthon is végighallgathatják. Opera után tizenegy óráig felváltva *katonazené és cigánymusika* lesz hallható a kagylókon.

Novelli bucsuzója.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, november 13.

A nagy olasz művész, aki tizenegy napig időzött Magyarországon fővárosában és rendkívüli élvezetet, maradandó tanulságokat nyújtott a budapesti közönségnek: ma lépett föl utoljára a Vigszínházban *Shylock* szerepében. A nézőtér roskadásig megtelt és az ovációk egymást érték az első és a harmadik felvonás grandiózus jelenetei után. *Shylock*-jával szemben — úgy látszik — nincs véleménykülönbség. Közönség és kritika egyetért abban, hogy ez az alakítás tökéletes; hogy ez a *Shylock* a színjátszó művészet csúcspontja. *Novelli* a mai bucsu-estén pompás babérkoszorút kapott ezzel a fölrírással: *A Lipótvárosi kaszinó Ermete Novellinek*. A szünni nem akaró, viharos tapsok szövegét *Novelli* a hatalmas korszor nemzetiszínű szalagját meghatóttan az ajkához emelte és többször megcsókolta.

Előadás után a közönség állva maradt és viharos tapsal követelte *Novelli* megjelenését. Erre az egész személyzet megjelent, élén *Novellivel* és mélyen meghajolt a közönség előtt. *Novelli* pedig a lámpa elé lépett és olasz nyelven elmés beszédet intézett a közönséghez. Ebben a kis alkoucióban nagyszerűen gunyolta ki a bucsuzó művészek modorosságát.

— Vannak művészek — ugymond — akik műsírálással, könnyekkel a szemükben szoktak elbucsuzni a közönségtől. (Utánozza a siránkozó hangot.) *Isten veled drága közönség!* Vannak olyan művészek, akik meg patetikus hangon bucsuznak. (Utánozza a patetikus hangot.) „*Isten veled, drága közönség!*”. Én pedig csak úgy egyszerűen és barátilag mondom: „*A viszonzatlásra kedves magyar közönség!*”

Akik megértették ezt az elmés beszédet, hangos derűltségre fakadtak és a vasfüggönnyt már régen lebecsajtották, amikor még egyre zugott a bucsuzók tapsa.

Ezután *Novelli* és magas termetű felesége haza akart hajtatni a Royal-szállóba.

Be is ültek egy bérkosziba, de *Novelli* majd halálra rémült, amint látta, hogy nagy néptömeg veszi körül a kocsiját és egy csomó fiatal ember kifogja a lovakat.

— *Ugyan mi történik velem?* — mondogatta egyre.

Aztán tolmácsolták neki, hogy magyar módra hazaviszik diadalmenetben. És csakugyan úgy vitték haza a Vigszínházról a Royal szállóig, ami csaknem két kilométeres ut. Vagy száz fiatal ember huzta gyors lépéssel a kocsit; nyomukban a tömeg néhány ezere verődött össze és riadó éljen zugott végig a Lipót-köruton, a Teréz- és Erzsébet-köruton. *Novelli* felesége csak úgy sugárzott a boldogságtól.

A közönség egy része betódult a szálló előcsarnokába, hogy kezet szoríthasson a bucsuzó művészszel és tizenegy óra is elmúlt, mire a lelkes sokaság éljenezve szétoszlott a Royal előtt.

Novelli holnap reggel társaságával együtt Fiuméba utazik. Ott meghál (saját vallomása szerint déli egy óráig meg se fog moccanni az ágyában) és szerdán este a Zárába induló gőzhajóra száll. Zárában kétszer lép föl s onnan *Bergamóba* megy, hogy jelen legyen a nevével elnevezett *Novelli-színház* megnyitására. November végén hazamegy *Veleucóba*, ahol egy pár hétig pihen. Január első felében újra körutra indul. Bejárja Dél-Franciaország nagyobb városait és játszani fog Montecarlóban is, ahol egy este háromezerszáz frankot kap. — *Novelli* tiszteletére dr. *Szécsi* Ferenc, a Vigszínház dramaturgja vasárnap este barátságos lakomát rendezett a saját fényes termeiben. A család tagjain kívül hivatalos volt az irodalom és művészet néhány kitűnőse is, akiket *Novelli* kedves társalgása éppen úgy elragadott, mint esztetikai észrevételeinek a szellemessége. Vacsora után a nagy művész egy *Diogenes* című monológot adott elő. Nem a híres görög bölcsről, hanem egy szegény olasz kóristáról traktál ez a magánbeszéd, aki ptyókös állapotban szivarvégeket keres az utcán és közben elmondja a maga tragikomikus élettörténetét. A vig és a tragikus színek keverése felülmulhatatlan volt és *Novelli* annyi odaadással, annyi lendülettel játszott, mintha nem egy kis privát-kör, hanem egy zsúfolt színház nézte volna remek produkcióját. *Hamletről* érdekes vitába bocsátkozott *Abrányi* Emillel és *Alexander Bernáttal*. *akikkel szemben azt vitatta, hogy*

a szellem tisztá vizió és Horációknak, Marcellusnak is *Hamlet* szuggéria a szellem megjelenését. A kritikusok ezuttal nem győzte meg fölfogása helyességéről, de mind a kettő csodálta, hogy álláspontját mily érdekesen védte és mennyire jártas a Shakespeare-liiteratúrában. *Novelli* a komoly disputa után falrengető kacagások közt utánozta a spanyol színészeket, az angol tenoristákat, *Umberto* olasz király beszédmodorát és aranyos jó kedvében még azt is bemutatta, hogy az olasz paraszt miképpen táncol vasárnap délután a korosmában. A táncoktásban bájos felesége, *Giannini* asszony segédkezett neki. Végül magyar dalokat kívánt a nagy olasz művész és elragadtatva tapsolt, amikor *Abrányi* asszony, az Opera művésznője, egy-két gyönyörű magyar dalt énekelt *Szécsi* Ferenc és doktor *Török* zongorakisérével.

A legnagyobb kritikus.

— A világ vége. —

A szerkesztőségi íróasztalon, amelyen a festett világ dolgaival foglalkozom estéről-estére, itt hever az óram.

A furcsa kis jószág hallhatóan ketyeg és én hallgatom a ketyegését: Vani—tatum—vani—tas Vani—tatum—vani—tas.

Valószínű, hogy semmit sem tud *Falb* urról, még kevésbé a jóslatáról és legkevésbé arról, hogy most ketyegtet az emberiel kieszt idő utolsó perceit...

Mennyivel több hidegvér és nyugalom van ebben a kis szerszámban, mint bennem!

Kergetőznek a gondolatok:

— Hátha egy napon mégis elkövetkezik az a *Falb* ur, akinek a jóslása beteljesedik, a földünk összeütözközik egy másik égtesttel és... Talán éppen ez a mostani *Falb* ur az, akinek a jóslása beteljesedik... Milyen különös is lenne, ha ebben a szempillantásban, ennek a szónak a közepén itt... egyszerre csak egy retentő levegőnyomás jönne s utána egy leirhatatlan dördülés s a toll kifordulna a kézből, épp úgy, mint ahogy a földgömb ugyanebben a pillanatban a maga sarkából kifordul s én... meg azok, akiket szeretek, meg azok, akiket gyűlölök, meg azok, akik iránt itt a környezetemben és távol világrészekben, közömbös vagyok, egyszerre ugyanegy pillanatban... véget érnek s a földgömb milliárdnyi milliárd darabkákból röpülne szét a világmindenségben... Mi lenne akkor?...

Furcsa! A *Földi Világ* véget érne, de azért a *Világ-Mindenség* tovább megmaradna és végeznék az ő emberi észszel ki nem fürkészhető utját és dolgát a *Végei* felé.

Ez bizonyos...

De hogy jut ez a filozófiai elmélkedés éppen a színházi rovatba, a pikantériák közé?

Hát ugy, hogy a földi életnek ezekben a megjósolt utolsó perceiben, a legnagyobb kritikusra gondolok. Az *Urta*, aki a teremtés nagy napján a Mindenségnek ezt a parányi pontját, a mi földünket is megalkotta.

A nagy alkotó abban a pillanatban, amelyben *Falb* ur jóslása csakugyan beteljesednék, rögtön kritikussá változnék át és megsemmisülni látván ezt a mi világunkat, így szólna:

— Nem volt érdemes megalkotni!

SZÍNHÁZ, ZENE.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Báró Eötvös József művel.** A *Tanítók háza* létesítésének nagy munkája közepette érkezett a kezdeményező *Eötvös*-alap elnökségéhez báró *Eötvös* Lorándnak az a nemeslelkű ajánlata, hogy megboldogult édesatyja, báró *Eötvös* József összes műveinek kiadási jogát átengedi a *Tanítók háza* javára. A tanító-ság hálás örömmel fogadta ez ajánlatot, s ma délután az új városháza dísztermében *Jókai* Mór elnöklésével már meg is alakult a művek kiadására hivatott *Országos Eötvös-bizottság*.

Az egybegyűlt díszes társaság soraiban ott láttuk *Jókai* Mór fiatal nejével, *Szilágyi* Dezső, *Münich* Aurél, *Berzeviczy* Albert, *Popovics* István orsz. képviselőket. *Hermann* Ottó, *Márkus* József főpolgármestert, *Azamethy* Lajos, *Chyzer* Kornél, *Beöthy* Zsolt, *Csatáry* Lajos min. tanácsosokat, *Sárkány* József itélőtáblai alelnököt, *Morlin* Emil, *Kacsóviks* Mihály, *Halász* Ferenc osztálytanácsosokat, *Fenyvessy* Ferenc főispánt, *Hegedűs* István egyetemi tanárt, *Verédy* Károly és *Mosdóssy* Imre kir. tanfelügyelőket, *Kirchner* Béla tankerületi főigazgatót, dr. *Csengery* Lorántot, *Radó* Antalt, *Neumann* Arminét, *Radnay* József-nét stb.

Jókai feleségét *Hermann* Ottó az első padsorban helyezte el, de a fiatal asszony csak azért is a pad szélére ült.

— Jobb lesz a közepén — mondta *Hermann* Ottó — mire *Jókai* közbevágott:

— Hagyd csak, nagyon pajkos asszony ez!

A gyűlést egy negyed hat órakor nyitotta meg *Jókai* szép beszéddel:

Mai összejövetelünk célja, így kezdte a korszor regényíró, báró *Eötvös* József összes munkái kiadásának megállapítása. Ki volt báró *Eötvös* József? Ő maga egy egész korszak Magyarország ujlealkulásának történetében: a legszebb, a legküzdesebb korszak. Nekem adatott a sors különös végzése által, hogy e korszakot végigélhessem, mint közharcosa vezéreinek. Azok között báró *Eötvös* József volt az a tíuzszlop, ki a pusztában vándorlók előtt az igéret földéhez vezető utat bevilágította. Ő adta az eszméket, ő idézte fel az ideálokat, s az eszmékből, az ideálokból ő alkotott valóságot. Most ujból nekem jutott a sors különös végzése által az a feladat, hogy halhatatlanunk összes munkáinak gyűjteményét, mint az ennek létrehozására vállalkozó társulat elnöke, a hazai közönségnek beajánljam.

Ezen munkák kiadásának tiszta jövedelme magyar tanítók tanuló gyermekeinek istápolására fog szolgálni. Az a nagy szellem, ki életében annyit tett a hazai köznevelődés legérdemesebb s legszegegyebb osztályának emelésére, még holta után is áldást hint kegyeltjeire. Báró *Eötvös* József halott keze kinyul a kopsorsból, hogy a népnevelés bajnokait gyámolítsa; hát a mi élő kezeink nem segítenek-e neki ez áldott munkájában?

Meg vagyok felőle győződve, hogy egy ily illusztris társaság buzgó közreműködése mellett teljes sikerre jut az élénk kitűzött kettős cél: legnagyobb irónk szellemének monumentális megörökítése s legérdemesebb tanító osztályunk sorsának enyhítése.

Beszéde végeztével az ősz költőt percekig tapsolták és éljenezték.

Azután *Ujváry* Béla hosszabb, lelkes beszédben fejtegette az országos *Eötvös-bizottság* célját, mire az értekezlet országos bizottsággá alakult. Diszelnököknek mindjárt megválasztotta *Vasary* Kolos hercegprímást, *Szell* Kálmán miniszterelnököt és gróf *Károlyi* Tibort. Megalakították azutal a végrehajtó, a pénzügyi, az ellenőrző és a sajtóbizottságot is. *Péterfy* Sándor a magyar tanítósg névében forró köszönetének adott kifejezést a nemes célra egybegyűlteknek s főleg báró *Eötvös* Józsefnek és báró *Eötvös* Lorándnak.

Hermann Ottó és *Beöthy* Zsolt szép felszólalása után a gyűlés *Jókai* éltetésével ért véget. Utána a sajtóbizottság tartott rövid ülést *György* Aladár elnöklote alatt.

○ **Cyranó magyarul.** A Nemzeti Színház még mindig nem akar tudni *Cyranó* de *Bergerac*-ról, ime a magyar könyvpiac már előállott vele. Ma jelent meg *Abrányi* Emil fordításában a dicsőséges estéket látott darab a *Lampel-Wodianer* cég kiadásában. A darabról már eleget írtak minde-nütt, ezuttal csak a fordításról essék néhány szó. *Abrányi* Emil, akinek Don-Juan fordítása a múlt héten látott napvilágot, az a mintafordító, akiért nagyon versengenek a külföldi szerzők, ha fontosnak tartanak Magyarországot a maguk szempontjából. Ez a *Cyranó* is olyan, mint *Abrányi* többi fordításai: mindenekelőtt is költő munkája, igazi költő és magyar ember — igazi magyaré. A fordításhoz nem is kell más. Ez a szép könyv tele van a legbrilliansabb magyar fordulatokkal, s a mellett a finomra csiszolt magyar irodalmi nyelv csodálatos könnyedséggel követi benne a francia szeszélyeit. A nyelvezet, a rimelés, a munka alaposága és nívója egyaránt brilliáns.

○ **Zách Felicián bűnpöre.** A M. Tud. Akadémia II. osztályának mai ülésén két igen érdekes föl-olvasás volt: az egyiket *Marczali* Henrik l. t. tartotta, *Zách Felicián bűnpöre* cím alatt, a másikat *Karacsony* János l. t. *Az arany bulla keletkezéséről és első sorsáról*.

Marczali Henrik a *Zách Felicián-féle* ítéletét vette boncolás alá s kimutatta, hogy — bár Felicián tette bizonyos, az a megokolás, amelyet a bíróság állít föl, teljesen valótlan és tendenciózus. Záchot sokszoros gyilkosnak és eretneknek mondják, csak azért, hogy az igazi okot, amelyet őt a mérényletért bírt, elhallgathassák. E hivatalos előadás szemben, amelyet utabban sok történetírónk elfogadott, a tények bizonyítják, hogy *Zách Klára* volt az egész tragédia előidézője. Az ítélet, bármily vérengző, egyszerűen csak halálra ítéli *Zách* egész nemzetségét. A tettesnek férjéül levő leányát csakugyan lefejezték s hajdon leányát valogatott kinzással végezték ki. Ha történetíróink ezuttal a hivatalos felfogást akarják vitatni a népies hagyomány ellenében, akkor előbb magyarazzák meg — ugymond *Marczali* — a két nőtestvér kivégzésének módja között levő nagy különbséget.

Legközelebb megjelenik!

— A világ vége. —

Végre az Akadémia asztronómiai osztályának is akad dolga! De mi haszna? A világ végéről szóló megfyülését — akadémiai kiadvány — senki sem fogja olvasni. Szóval az a könyv nem érzi az elmúlást, hiszen az összeomlott világ épp úgy fog érdeklődni iránta, mint az élő.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

VIDÉK.

— (A kassai lelencház.) A humanizmus új bajlékát avatta fel tegnap Kassa város előkelő közönsége: az országos *Fehér kereszt-egyesület* kassai főkönyves lelencházát. Az ünnepély délelőtt 11 órakor kezdődött *Péchy Zsigmond* főispán, a főkegyelet egyik elnökének megnyitó beszédével, mire *Tabody József* császári és királyi kamarás, mint a központ képviselője üdvözölte a megjelenteket és fejezte ki köszönetét mindazoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy a tudományos intézmény létesíthető volt. Ennek megtörténetét *Kozora* Endre kanonok, Kassa város plébánosa fényes segédlettel megálmodta a lelencház helyiségeit és végül mély vallásos és hazafias érzülettel áthatott beszédében kérte Isten áldását mindazokra, akik az intézmény létesítésén fáradoztak és ahhoz adományaikkal hozzájárultak. Ezzel a felavatás ünnepi része befejeztetett. A nagyszámú közönség *Semsey Lászlóné*, *Darvas Imréné* elnökne és dr. *Widder Mór* kalauzólása mellett megtekintette a helyiségeket, amelyeknek berendezése és célzerűsége általános meglepetést idézett elő. Az ünnepség folyamán adta tudtul a vármegye főispánja, hogy gróf *Andrássy Dénes*, a nemesszövület főura lelencház céljaira nyolcezer forintot adományozott.

A menyország.

— A világ vége. —

Minden van a tulvilágon, csak vidék nincs. Avagy hogy a menyország ot is vidék?

VIDÉK.

SPORT.

*. **Ebtenyészők gyűlése.** Az Országos Magyar Ebtenyészők Egyesületét ma tartotta első választmányi ülését *Gromon Dezső* államtitkár elnöksége alatt a honvédelmi minisztérium palotájában. Az ülés elején *Tornay Béla* miniszteri tanácsos, az egyesület alelnöke beszédében üdvözölte a 15 éves államtitkári jubileuma alkalmából *Gromon Dezső* elnököt, aki meleg szavakban köszöntö meg a figyelmet s biztosította az egyesületet támogatásáról. Ezután az elnök köszönetét fejezte ki *Buzi Géza* Felix titkárnak a szegedi ebkiállítás érdekében kifejtett buzgó munkásságáért, mire a választmány a kiállításról szóló jelentést tárgyalta le. Az ülés főpontja a jövő évi nemzetközi ebkiállítás tervének megvitatása volt, melynek kapcsán elhatározta a választmány, hogy a kiállítás a jövő év május hónapjának első felében Budapesten tartja meg. Miután bejelentették, hogy az egyesületbe belépett országos Agarász Szövetség a maga részéről báró *Harkányi Andor*t, *Magyar Kossza* Ödönt és báró *Vécsey Alfonz*t küldte ki az egyesület választmányába, elhatározta a választmány az alapszabályok revidálását s erre a titkáron kívül *Jäger Albert* alezredes, *Csik Imre* és *Hajós Jenő*ből álló bizottságot küldött ki.

EGYESÜLETEK.

(A Szabad Lyceum) tudományt és ismeret terjesztő társaság ideji felolvasó idényét november 14-én, kedden este 6 órakor nyitja meg a műgye-tem kémiai intézetének tantermében (Eszterházy-utca 7. sz. a. II. emeleten). A megnyitót előadást dr. *Wartha Vince* miniszteri tanácsos, műgye-temi tanár tartja az indigórol.

(A budai korosolyádó egyesület) tegnap tartotta évi közgyűlést *Kollár Lajos* királyi tanácsos elnöksége alatt. A közgyűlésen megválasztották az egyesület tisztviselőit. Elnök lett: *Kollár Lajos*, alelnökök: *Wettstein Gyula* királyi táblai bíró és *Tichl János* osztálytanácsos. A választmánytól kisorsolt 10 tagot újra megválasztották. Új tagok pedig *Drohobecsky Miklós*, *Gelsei Guttmann Vilmos*, dr. *Hemsey Vilmos*, *Kosztány Béla* és dr. *Mentsik Ferenc* lettek. — A közgyűlés után a választmány tartott tisztújító ülést. Megválasztották titkárokat: dr. *Ary Pált* és *Papp Vilmost*, igazgatókat: *Demény Károlyt*, igazgató-helyettesül: dr. *Wein Dezsőt*. Pénztáros lett: *Ujhelyi Sándor*, ellenőr pedig *Argay János*. A választmány intézkedett az iránt, hogy mihelyt a fagy bekövetkezik, a korosolyapályát meg lehessen nyitni. A belépésre vonatkozó részleteket legközelebb plakátok útján fogják tudatni a közönséggel.

Most már mindegy.

— A világ vége. —

Bocsánatot kérek mindazoktól a tagoktól, akiket be- választottak a választmányba, az ötös vagy a tizenháromas bizottságba, a klubok képviselő-testületébe, és bocsánatot kérek mindazoktól a vállalkozó szellemű felebarátaimtól, akik akciót indítottak alapszabályok módosítása, vigalmak és felolvasások rendezése, avagy kigolyózások végett és ne-velket kifejezték a tudósításból. Béküljünk ki: most már mindegy!

EGYESÜLETEK.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A mocsai bűnpör.** A mai tárgyaláson hat tanut hallgatott ki a törvényszék, akik közül az első *Göbel László* ügyvéd, a mocsai jegyző bátyja, azt vallotta, hogy ő ugyan végig nézte, amint a pénzt kereszték, de bántalmazást nem látott. Egyikben azon kapta rajta *Szucs Laurát*, hogy hallgatózott a folyosóra nyíló ajtóval s ezért haragjában arcul ütötte...

Elnök: Jajgatást nem hallott az ügyvéd?

Tanu: Söt tőbbet mondek, magam is jajgattam. Én tudniillik kíváncsi voltam arra, hogy milyen fájdalomt okoz az, ha az embert megvasalják s így bilincset verettem a kezemre. Biz az nagyon fáj.

Takács Béla segédjegyző, tanu szintén a vád- lottak javára vallott, míg *Varrik György*, *Virizai József* vallomása közben megint rémséges színben tünt fel a mocsai vallató éjszaka. Ez az utóbbi tanu elmondta, hogy bekötött szemmel vitték a községi- házára. Az irodában a pislogó lámpa fényénél guzba kötve heverték a kintzotak, akik még akkor is jaj- gattak, mikor őt az udvarra vezették. *Orbán Imre* mezőőr azt vallja, hogy ő ápolta a megkintzotakat és ellátta őket étellel, itallal. Érdekes dolgot beszél *Kovács Istvánról* is, akire, mikor egyizben részegen találkozott vele, revolvert rántott és e szavakkal fenyegette meg őt:

— Mondj el mindent, mondd el, hogy mennyire kintzotak, mert különben agyonlőlek.

A tanu elmondja, hogy e fenyegetés nélkül is elmondott volna mindent, mert tanuja volt a kin- vallatásoknak. *Vásárhelyi védő*: No hát azt mondom én, hogy attól a revolvertől csakugyan az inába szállt a maga bátorsága. *Orbán*: Nem szállt biz' az. Én láttam, amit láttam. Maga nem látta, hát ne be- széljen. *Vásárhelyi* izgatottan fordul az elnök felé s elégtételt kér az elnöktől azért a tisztességtelen hangért, mire az elnök *Orbánhoz* fordulva így szól:

Hallja *Orbán*, itt nem a malom alatt van. Ez az ur a vádlottak védője, hát beszéljen vele tisztés- séges hangon, az előbbi beszédjéért rendre utasítom.

A délutáni tárgyaláson még öt tanut hallgatott meg a törvényszék, kik nagyrészt a vádlottak ter- hére vallottak.

§§ **A csendőrök becsülete.** A *Népszava* a töb- bek közt ezt írta egyik cikkében: "... a csendőrök egyre-másra sikkasztják el a posta által reájuk bízott lapokat..." A magyar királyi honvédelmi miniszter felhatalmazására a főügyészség sajtóport indított a *Népszava* ellen. Az esküdszék előtt *Schwarz Gábor* vállalta el a felelősséget. Az esküdtek ver- dikte alapján a sajtóbíró *Schwarz Gábor* Adolfit a rágalmazás vétsége alól felmentette, de elítélte a nyilvános becsületsértés vétségeért 50 forint fős és 20 forint melléköltésre, amelyet nemfizetés esetén 7 napi fogházra változtatnak át. Kötelezte továbbá a bíróság az elíteltet az összes költségek viselésére.

§§ **A losonci járásbíró ügye.** *Bogya János*, losonci járásbíró fegyelmi ügyét tárgyalta ma dél- előtt a királyi ítélőtábla fegyelmi tanácsa. *Bogya János* a múlt év július huszonegyedikén *Moravcsik* viz- sgalóbíró helyettese gyanánt Málnapatakra utazott *Vacslavik György* kihallgatására. Vele ment *Kratóchvíll* járásbírói aljegyző is. Az utat gyalog és vonaton tették meg ugyan, de azért mégis husz forint kocsibé- rést és két napi napidíjat számítottak fel. A tárgya- lás során beigazolták azt is, hogy *Bogya* több sza- bálytalanságot is elkövetett hivatalában. A fegyelmi tanács a védelem meghallgatása után a járásbírói feddésre ítélte s a költségek viselésében marasztalta.

§§ **Luenger sajtóperel.** Két sajtóper, amelyet *Luenger* és társa indítottak az *Arbeiterzeitung* és *Bretschneider* munkásvezér ellen a választási reform miatt, a múlt hét végéről elmaradt, mert a vádlottak védői felebbezték és más sajtóeszküdtörvényszék delegálásá- t kérték, azzal a megokolással, hogy az alsó-ausztriai esküdtek befolyásolva vannak *Luenger*től, aki az antisemiták pártvezére és egyáltalán egész Alsó- Ausztria polgárságának vezetője.

Az utolsó fórum ítélete.

— A világ vége. —

Mindazon sikkasztó, betörő, orgyilkos, bérgyilkos és egyéb gyilkos uraknak, kik akár ártatlanul, akár súlyos büntől terhelten mindennap megbotránkoztattak bennünket, a végső ítélet napján esendes nyugalomnak kívánok. A halál, mely ellen nincs jogorvoslat, fogadja önök karjaiba, az utolsó ítélet, mely ellen nincs felebbezés, legyen enyhe!

TÖRVÉNYSZÉK.

Nyilttér.

Kegyelet! Magyar és háber szövégi Jahrzeit- emléktáblákat név- és adatokkal ellátva, az évfordulónapoknak sok évre előre való legpontosabb megjelölésével, a legszebb és legméltó- több kalligraphikus kivitelben, kemény papírokban, árban 1.50—2.50 frtig küldöm szét. Egy drb kettős emléktábla két boldogult üdvösségére állíttva 1 frttal drágább. Fizetés: utólagosan, teljes megelégedés után. *Grünwald Dávid* Baranya-Péls-Mindszent.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Ausztriai zavargások.

Prága, november 13. A napokban *Holitschban*, *Smiricben*, *Cseh-Skalitzban* (pardubitzai járás), *Vodieradban*, *Alsó-Lukawitzban*, *Horenovesben*, *Königinhofban*, *Eipelben* és *Königsalban* kisebb tüntetések voltak. A tüntetők bevették néhány zsidó ablakait és összetörték néhány gázlámpát és levélszerényi. Több embert letartóztattak. *Cseh-Skalitzban* a csend- őrség szétverte a tüntetőket és néhány embert letar- tóztatott. A csődület még azután is tartott. Csak ka- tonaság rekvirálására állott helyre a nyugalom.

Budweis, november 13. *Frauenbergben* ma éj- jel nagy tüntetés volt. A lakosság a zsidók ab- lakait bevete s az üzletek ajtóit bezarta. Az összes zsidók házainak ablakai a polnai gyilkosságra vo- natkozó föliratokkal voltak beragasztva.

A tüntetések egész éjjel folytak, amelyeket a rendőrség nem akadályozott meg.

Prága, november 13. Ma délbén vagy száz diák jelent meg *Masaryk* tanár lakása előtt a hamba! peréért! kiáltásokkal illetve a professzort. *Masaryk* tanár tudvalevőleg a polnai per *revizója érdekében* röpiratot adott ki és így valószínűleg a röpirat volt a tünte- téseknek előidézője.

A pápánál.

Róma, november 13. A szent atya ma *David* tábornagyot, *Dalmácia* helytartóját félórai magán- kihallgatáson fogadta.

Háborus jelek a szélső Keleten.

London, november 13. A *Daily Mail*nek jelentik *Sanghaiból* tegnapi kelettel: Itt nagy aggodalommal nézik a Japán és Oroszország közötti való viszony alakulását. *Kétségtelen*, hogy *Japán szövetségben van Kínával*. A Japánból nemrég visszatért kínai külön követnek az özevgy esá- szárné rendeltére történt lefokozásra csak taktikai fogás volt Oroszország nyugtalanítására. Egy erős orosz hajóraj *Nagaszakiban* fog telelni, ami ellen Japán valószínűleg tiltakozni fog.

Tüntetés Barcelonában.

Barcelona, november 13. A városbába előtt nagy néptömeg csődült össze és nagy zajjal a pol- gármester lemondását követelte, majd bevete az ablakokat s követelte meg a városbába lakóit.

Madrid, november 13. Egy hivatalos távirat szerint *Barcelonában* helyezett a nyugalom.

A pestis.

London, november 13. *Mauritius* szigetén a mult héten 67 *pestis-eset* fordult elő, amelyek közül 62 halállal végződött.

Közgazdasági táviratok.

London, november 13. (*Gabonapiac*). Az irányzat általában renyha. Buza és liszt 6 p-vel esőkkenet, *Városi liszt* 24—28 sh., *pepceolaj* 22 sh. 10½ p., *tengeri* 19 sh. (eladók.) *Behozaték*: buza 70,000, árpa 24,000, zab 110,000 q. Az idő meglehetősen szép, de felhős.

Berlin, november 13. (*Gabonapiac*). Bágyadt külföldi jelentések nyomtak az irányzatot. Buza de- cemberre ¾, májusra ¼ márkávali olcsóbb. *Rozs* nagy orosz kinalat következtében decemberre 1, má- jusra ½ márkát veszített árából. Zab: vontatott. Az idő szép.

Frankfurt, november 13. (A *Budapesti Napló* tu- dósítójának távirata.) *Arfolyamok* novemberre. *Esti forgalom*. *Osztrák hitelrészvény* 230.30. *Osztrák-magyar államvasut* 141.70. *Déli vasut* 32.20. *Osztrák arany- járadék* —. *Olasz járadék* 92.95. *Laura-kohó* 250.30. *Harpeni* 199.55. *Discont* 191.10. *Alpesi* —. *Bécsi bankgyesület* —. *Szilárd*.

Berlin, nov. 13. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. *Négy százalékos magyar aranyjradék* —. *Magyar koronajradék* —. *Osztrák hitelrészvény* 230.25. *Osztrák-magyar állam- vasut* 140.50. *Déli vasut* 32.—. *Északnyugati vasut* —. *Elhavölgyi vasut* —. *Orosz bankjegy készpénz* 216.60. *Buschtiehradi* —. *Orosz bank- jegy* —. (Utolsó.) *Lombard* —.

New York, november 13. *Liszt* helyben 2.75. *Buza* decemberre 76%, márciusra 75%, májusra 75%. *Tengeri májusra* 39.—. *Tengeri júniusra* 38.½%.

Chicago, november 13. *Buza* decemberre 67.—. *Tengeri májusra* 32.½%.

New York, november 13. (*Értéktöze*). *Váltó Londonra* 4.86%. *Váltó Berlinre* 94.½%. *Eziszt* 52.—.

KÜLÖNFÉLÉK.

Száll a felhő...

Száll a felhő, fényes felhő
Napkeletről nyugatra,
Én meg nézem, borús arccal,
Hosszú utját kutatva.

Fényes felhő, hol pihensz meg,
Meddig tart még a pálya,
Tán remegsz a nagy homálytól,
Mely ráborul e tára?

Boldog felhő, ott, hová megy,
Égi lángok fénylenek!
Itt sőt van s nem akarnak
Várradni az éjlekek...

Lévay Mihály.

Tolstói otthon.

Budapest, november 13.

Tolstói mindig aktuális. Nemcsak Oroszországban, hanem az egész világon. Az a nagy írói természetesség, amely minden évben néhány új könyvvel gazdagítja a világirodalmat, folytonosan aktualitásban tartja a nagy író nevét, személyét. A *Feltámadás* ötletéből most ismét kerülnek ismeretlen adatok, kedves epizódok a nyilvánosság elé Tolstóiról és családjáról.

Tolstói, tizenhat évvel ifjabb felesége és a számos tagból álló család kedves egyetértésben élnek. Az egyetlen kérdés, amely rendszerint vitát szokott előidézni: a táplálkozás. Tolstóiék ugyanis két pártra oszlanak: husevőkre és vegetáriánusokra. Az utóbbiakhoz Tolstói, a felesége és két legidősebb leánya tartoznak. Hust egyáltalán nem esznek és főtáplálékuk a kása. Roppant kedves látvány, amikor az öreg ur a legnagyobb kedélyességgel néhány tányér kását eszik és amint a nagy tál körüljár a vegetáriánus vendégek során. *Andrejva Zsófia*, Tolstói egyik ifjabb leánya a leglelkesebb husevő és gyakorta hallatja kifakadásait a *kotyvalék* ellen. Ez a kis filippikák azonban nem nagyon zavarják a nagy író. Mosolyog rajtuk és nyugodtan eszik.

Tolstóiék ismerőseinek köre természetesen nagyon nagy. Alig telik el este vendég nélkül. Beszélgetnek, énekelnek, zongoráznak és nagyon vig élet folyik. Az ifjabb gyermekek természetesen unatkoznak és minthogy nagyon szabadulví hang uralkodik a családban, természetesen az ironikus megjegyzéseknek nincsen híjával az ilyen est.

Egy este a fiatal gyerkőcöknek sehogysem tettett egy hülgynék az éneke. Amikor egyik alatt a másik után minden érzés nélkül leénekelte, a gyermekek a mellékszobába mentek és visító hangon

utánozták az éneket. Gróf Tolstói roppant haragos lett ezért. Kiszépett a gyermekekhez és rájuk kiáltott: — Még azt találom hinni, hogy ez a skandalum tudatosan történik?!

Az ifjak zavartan tekintettek egymásra és halogatták a feleletet. Végre az egyik bátorságot vett magának és megszólalt:

— Igen, papa.

— Ugy? — felelte Tolstói és összeráncolta homlokát. — Tehát nektek nem tetszik ez az ének?

— Nem, — felelte halkán a fiú. — Hiszen ez ordítás, nem ének.

— Tehát ti mindenáron protestáltok az ének ellen?

— Igenis, papa!

— Jó, felelte Tolstói komoly hangon. De akkor legyetek szívesek befaradni a terem közepére és ott kijelenteni, hogy nem tetszik az ének. Hadd hallja mindenki. Az ugyan neveletlenség, de legalább becsületességre és bátorságra vall. De ilyen tiltakozást nem tűrök!

Egyszer *Dérouté* látogatóban volt Tolstóinál. Nagy vita esett ketjük között, mert *Dérouté* meg akarta nyerni Tolstói a *revanche* eszméjének. A vita sehogysem akart dűlőre jutni. Tolstói ekkor ezt ajánlotta, hogy egyik paraszta legyen a bíró. Az döntön. Ugy is történt. A paraszt mindkét fél érvelését végighallgatta, aztán így szólt:

— Az én eszmem ez, hogy mind a hárman, franciák, németek és oroszok szorgalmasan dolgozzunk. És ha mind a hárman elvégeztük a dolgunkat, menjünk a némettel egy korcsmába és igyunk áldomást.

Ez a felelet természetesen nem elégitette ki a németgyűlölő *Dérouté*-t.

Alkalmadtán egy másik érdekes vendége volt Tolstóinak: *Lombroso*. Tolstói azt kérdezte tőle, hogy tud-e uszni. *Lombroso* igennel felelt és a legközelebbi fürdésnél az volt az igyekezete, hogy Tolstói mutatóujját utánozza. Amikor Tolstói az ugródeszka végeről leugrott, *Lombroso* is utánozni akarta, de nem tudott a vízből kijönni. Tolstói nagyokat nevetett ezen a jeleneten.

Tolstói kitűnő kerékpáros és sehogysem tudja barátai erről a sportról lebeszélni. Lawn-tennis is szenvedélyesen játszik és úgy lovagol, mint a jockey. Egyszer megbokrosodott alatta a ló. Minden eszközt megpróbált a ló megnyugtására. Hiába. A paripa folyton hátsó lábaira agaskodott és aztán hátrált. Tolstói felállt a kengyelben, egy óriásit rántott a zablán és a ló hirtelen megállt mint a cövek. Aki Tolstóinak ezt a vad mozdulatot látta, nem hitte hogy a lovag azonos avval a jövedélyű, hidegvérű öreg urral, akinek a tehehetségeinél csak a flegmája nagyobb.

De csak a Borka vette magára az ünneplőt. Az elmehetett, mert a templomba készülődött a Korniss kedvéért a háziaszonya is. A többi leánynak kiszáradt a torka a nagy kíváncsiságtól, de nem mozdulhatott. Mégis a Lencsi le tudott szólni s keresztülfürdöve a sokaságon, szerencsésen bejutott Angélahoz. Csak lesett előtte a földre és csókolta a fehér uszályát.

— Édes, szép kisasszonyka... Csak én is a templomba kísérhetném...

— Hát jöjjön, Lencsi!

— Nem mehetek. Főzni kell. De nem is eszem ma. Amit főzök, csak egye meg a gazdám, olyan lesz az.

Csuklott az izgatottságtól. A menyasszonyt bámulta és szinte énekelve sorolta fel a szépségeit:

— Jaj az a gyönyörűsége haja! Nem látam én ilyet képen sem. És ez a ruha! A király zakácsa nem ver ilyen habot. Azt a pirinkó kezét hadd csókolom meg egyszer! Jaj, hogy ilyen csépp kezyüt is varrhatnak! De milyen szép! Istenem, milyen szép!

Sirt, amikor kiment. S az emeletéről, ahány eselőd, mind odagyült már a kapu alá és mindnek vizes volt a szeme, mikor *Wéber* néni haragos-zöld ruhájában megindult Angélaival a fiaker felé. A hófehér paripák aztán elvitték a menyasszonyt s már csak a násznép keringett, mozgolódott a várakozó fiakkerek körül. Valahogy elhelyezkedtek, az öregeköt öt en is egy fiakeren, de mégse maradt gyalogosan senki sem. Az utolsó kocsis is elgördült.

Lencsi megrázkódott az izgatottságtól:

— Mindjárt esküszik Angéla...

És a *Wéber* néni udvara egy pillanatra megnémult a kapu alatt. Angéla esküszik. A finom testen csupa habeselyem, a fején narancsvirág, előtte a pap, a háta mögött tengerényiép. Oh be kár is, hogy a világból olyan kevés látszik a kapu alá. A legszebbet, a legédesebbet nem láthatja, ugy kell csak megáldania a *Wéber* néni udvarának. Oh be kár...

† **Le a mormonokkal!** Az Egyesült Államokban erős társadalmi harc indult meg a mormonok, illetve ezeknek a soknejűsége ellen. Okot erre az a körülmény szolgáltat, hogy a legutóbbi időben feltűnő sokan tértek át a mormon vallásra. A harcot természetesen a nők indították meg, akiknek élen *Gould* Helén, az ismert milliomos leánya áll. Ezt a küzdelmet elkeseredett tette *Brigham* Robert képviselőnek a nyilatkozata. *Brigham* ur ugyanis a parlament ülészakának idejére a hat felesége közül hármát magával hozott Washingtonba, ahol az asszonyok természetesen szörnnyűlködve nézték, amikor *Brigham* ur három feleséggel sétál az utcán. De ez nem volna baj. Hanem *Brigham* ur nyílt levelet intézett *Gould* Helénhez. A következők:

Kisasszony!

Az *Uriston* és az édesatyja önnek sok pénzt adott, bizonyos tehát, hogy fog férjét kapni. Az irigység tehát nem beszélhet önből. Nem értem tehát azt az elkeseredett hangot, amely az önök táborában uralkodik. Nem is akarok vitakozni önökkel, mert hat nőim körében elég jól érzem magam. Csak arra akarom figyelmeztetni, hogy önök nem az összes amerikai nők szószólói. Mert jöjjön el a lakásomra és meggyőződhetik arról, hogy a szerelmes leveleknek milyen zápora hull reám. A feleségeimmel jókat nevetünk ugyan a százával megújuló szerelmi vallomásokon, de azt hiszem, nehezen fogok sokáig ellenállni és nőim számát a legrövidebb időn belül legalább tízre kerekítem ki.

Brigham Robert.

Hogy fura kis háboru, az bizonyos és hogy *Brigham* ur fiatal még és bohó, az bizonyosabb...

† **Hamis szempillák.** A hamis fogak és hamis parókák sorába ime belekerültek a hamis szempillák is. Egy francia orvos végezte rendkívül sikeresen az operációt, amely nagyon egyszerű. A szemhéjnek a szélén egy finom tüvel, amelybe hajszál van fűzve, öltéseket tesz. Azután a kiálló hajrészeket ollóval keresztülmetszi, amire páros szempillák képződnek. Ugyancsak az illető orvos azt ajánlja, hogy a hölgyek fésüljék többször napjában szempilláikat, mert a szép szempillák a tekintetnek szelíd kifejezést adnak.

† **Nagy tudó és sok pénz.** Ez kellett ahhoz a telefonozáshoz, amely a mult héten történt Amerikában s amelynek hőse egy newyorki kereskedő. A derék ur *tizenkét óráig* telefonozott egyfolytában New Yorkból Saint-Louisba. Minthogy pedig ezen a vonalon a telefon egy percnyi használatáért 5 frank 25 centimeot kell fizetni, a kereskedő 3575 frankot fizetett a telefonhivatalban. Érdekes volna tudni, hogy micsoda nagy jövedelmező üzlet az, amelynek erre a drága beszélgetésre szüksége volt...

REGÉNY.

A verebek.

(49)

— REGÉNY. —

Ita: KABOS EDE.

Az esküvő napján hol az egyik szökött le a kapu alá, hol a másik. Minduntalan lekiáltott valaki utánuk, hogy odaég a hus; de törődtek is a lányok a hussal? Legszívesebben elcsapták volna erre a napra a gazdájukat, hogy el se kelljen mozdulniok a kapu alól. Mert tarka világ volt mostan odalenn. Tíz óraker megjöttek a tanodás lányok s a szép világos ruhájukban, virágozó fiatalágukban csak úgy táncoltak, mintha valami látványos darabban lebegnének be a szinpadi bálterembe. A ruhákat talán onnan is kölcsönözték, a színházból. Aztán fényes, fekete ruhában vonultak fel a növendékszinészek s hogy a házmeesterlakásban már el se fértek, kihuzdódtak az udvarra. Őket még a konyhaajtóból is megbámulhatta a *Wéber* néni udvara. Majd egy kissé kopottabb alakok is mutatkoztak, akikről a cselédek csak annyit tudtak, hogy a Korniss barátai. De valakiknek kellett lenniök, mert a növendékszinészek igen alázatosan siettek elébük. Közre is fogták őket az udvaron. És legvégül ráismertek a lányok a porcellánshabóra, a korcsmárosra, a kömüvesre és az egyszeri bankett valamennyi alakjára. Megjött ez a mind és a porcellánshabó most el nem eresztett a karjáról egy vastagocskás asszonyt. (Hát mégis csak van idő, amikor a szabónékat sem tartja fogva a betegsége!)

Már fészkelődtek a cselédlányok. Lencsi felkiáltott a második emeletre:

— Ha elmehetnek a templomba! Csak két porcel!

A verebek.

I.

Szaplonczay Ádám mosolyogva emlékezett az 6 bucsujára. Mégis csak igaza volt gróf *Danczay* Györgynek, aki a választás után való éjszaka szivarra gyújtott és a hintaszékén ringatózva oktatta:

— A választás egy ostoba epizód, amit okos ember másnapra elefejt. Mindenkit érhet baleset, ahogy a mentők tanítják. S azért, hogy néhány száz ember megtisztel a szavazatával, nem vagyunk nekik örökre lekötöelve. Maguk se veszik olyan komolyan. Most magát választották meg, de éppen úgy megválasztottak volna mást. Mondjuk, a danckai patikust. De maga jobban tetszik nekik, hát magát választották meg. Az ő szerencséjük és nem a magé. Hát csak azért mondom, hogy ne vegye nagyon komolyan s valahogy azt ne higgye, hogy mátl fogva kötelességei vannak Danckával szemben. Dancka és a szökövék csak időszakonként térnek vissza s olyankor is csak egy napot jelentenek. Nem többet. Megválasztották, de maga csak faragja tovább a rimeket, amihez ért és ne akarjon hálás lenni Danckának, aminek nem volna értelme. Ami pedig azt a danckai asszonyt illeti, akivel összeakadt, az se nyomja tulságosan a szívét. Minden szökövében gondoljon rá, ha ugyan addig egészen el nem felejtette. Megengedem, hogy elutazása előtt kétszer szorítsa meg a kezemet: egyszer azért, hogy becsületes ember vagyok és másodsor azért, mert talán van egy kis részem benne, hogy a danckai asszonyok nem ölik meg az embert a ragaszkodásukkal. Csak faragjon rimeket, fiatal barátom, Danckán nincsenek vadállatok, akikről félni kelljen.

S ez az oktatás talán cinikus volt, de nem járt messzi az igazságtól, Szaplonczay mosolyogva emlékezett vissza a jelenetre, mikor a danckai intelligencia kivonult a vadaskerti állomáshoz, hogy a képviselőjét elbucsuztassa.

(Folytatása következik.)

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi november hó 14-én.

A kaméliás hölgy.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Jfj. Dumas Sándor, fordította Szemere Attila.

Személyek:

Duval A.	Mihályfi	Varville	Gyenes
Duval G.	Bercsényi	Az orvos	Mészáros
Rieux	Császár	Arthur	Faludi
Saint Gaudens	Gabányi	Valentin	Narcisz
Gustave	Dezso	Jean	Deák
Giray	Hetényi	Gauthier M.	Márkus

Kezdeté 7 óraker.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi november hó 14-én.

Zárva.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1899. évi november hó 14-én.

S h e.

Fantasztikus ballet két részben 11 képben, Kemény Jenő és Beer Józseftől. Zenéjét Mader Raoul szerette. A ballet szövege Rider Haggard „She” (O) c. regénye nyomán készült. A choreografiát Gundlach L. készítette, a táncokat ugyanő tanította be. Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi november hó 14-én.

E l ő s z ó r:

Osztrigás Micl.

Bohózat 3 felv. Irta: Feydeau. Fordította: Béli I. Zor.

Személyek:

Clementine	Almási L.	Guerrisac	Bárdi
Corignon	Góth	Virentén	Makróczy
Montgicourt	Balassa	Báróné	Bálint R.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi november hó 14-én.

A kis szökevény.

Operett 3 felv. Irta: Hicks és Nicholls. Fordították Kacziány Géza és Makai Emil. Zenéjét szerették Monkton és Caryll.

Személyek:

Lord Coodle	Tollagi	Gray	Küry Kl
Lady Coodle	Krecsányi	Flipper	Kovács M.
Stanley Ed.	Szurmai	Carmonita	Hegyí
Dorottya	Nadványi	Allice	Blaia S.

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi november hó 14-én.

L. Komáromi Mariska asszony fellépésével.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írta: Böthy László és Makai Emil, zenéjét szerette: Davidsohn Emanuel.

Személyek:

Monáh	Szilágyi	Szulamit	Komáromi
Aron	Mátrai	Abigail	Rózsa
Absolon	Böthy	Cingitang	Rózsahegyí

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

A jeles novemberi műsor.

La jolite L. Fagette
érdekes párisi chansonjaiban.

Uj képek,

Tableaux-vivants

— Érdekes. — Pókás! —

Jane Valder

Seherzade

az ő új táncsaiban.

Pénztárnyitás 7 óraker. Kezdeté 8 óraker.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárok által készítettetek.

Elővételi jegyek Weiss A. nagy szivar-társasága IV., Károly-körút 26. és a mulató nappali pénztáránál kaphatók.

Vasár- és ünnepnap 2 előadás.

Osztrák-magyar

Acetylén-társaság mint szövetkezet

Budapest, VII., Erzsébet-körút 50.

Bécs, I., Wipplingerstrasse 22. és

I. Tiefer Graben 26-28.

Acetylén-világítási telepeket

létesít szállodák, vendéglők, kávéházak, villák, közcségek, városok stb. részére.

Gázfejlesztő készülékünk az eddigieket mind felülmúlják és a gázt teljesen megtisztítják, úgy hogy az égésnél füst, ártalmas gőzök és bűz nem keletkezik.

Robbanás teljesen ki van zárva.

Képviselőik minden helységben kerestetnek.

Keleti kávéház

Csemőri-ut 14. a Központi pályaudvar indulási oldalán, villamos megállóhely minden este

Dankó Gábor margitszigeti zenekarának hangversenye.

A műsorban Szulamith.

Maróthid-kávéház

Lipót-körút 2. szám.

Angolországból visszaérkezett a pozsonyi közkedvelt Oláh Sándor

a Prince of Wales udvari cigányzenekara és először hangversenyez Budapesten

Silberer Ede Margithid-kávéházában Lipót-körút 2.

GREGORITS FERNCE étterme

Duna-utca és Lipót-utca sarok.

Hetenkint kétszer nagy katona-hangverseny.

Szabad bemenet. Kezdeté 7 óraker. Magyar és francia konyha. Pontos kiszolgálát.

Putzer György

ujjonnan átalakított pincétermében Deák-tér. ma és mindennap

ILLÉS GÉZA jó hírnevű nemzeti cigány zenekara és a

SCHRAMMEL-TÁRSULAT főlvaltva hangversenyeznek.

MIAKITS M. bor- és sörcsarnoka a Mátyás királyhoz,

az URANIA színház mellett, Kerepesi ut 19. a Népszínház

és Nemzeti színház között. Kifűnő magyar konyha. Saját termésű tisztán kezelt

borok. — Pontos kiszolgálát. — Mérsékelt árak

Naponta friss bajor és udvari sörök csapolása.

Színház után friss konyha. — Mindennap zeneestély.

Nappal és éjjel nyitva. A Nemzeti Kaszinóval szemben.

Angol Bar

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14-16.

* * * NAPVAL ÉS ÉJJEL NYITVA * * *

Királyfürdő Budán

Fő-utca 94. szám.

Villamos vasuti megálló PÁLFY-TÉR.

!! Ujjonnan berendezve!!

Gőz-, kő-, márvány- és kádfürdők. — A nagy török gőzfürdő ünnepek és vasárnapokon egész nap urak részére nyitva van. Természetes hőforrás

Ehm János éttermei a Nemzeti Színház épületében

Ma és mindennap Bandi Marci és fiai kedvelt zenekara hangversenyez.

(azelőtt Szikszay Ferenc).

Színház után friss étlap.

145401. szám. C IV. Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Uj személy és podgyászdíjazás életbeléptetése a Brassó-Háromszéki h. é. vasuton)

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értnisítés szerint, az előbb említett vasuton a f. é. november hó 1-én. lép életbe.

Ezen díjazás a magy. kir. államvasutak díjszabás elárúsító irodájában (Budapest Csengeri utca 33 sz.) 20 filléért kapható.

Budapest 1899. szeptember 27.

Az igazgatóság.

MERCUR

BANK- ÉS VÁLTÓ-ÜZLET R.-T.

Budapest, V., Dorottya-utca 12.

Az V. m. kir. szabad.

osztálysorsjáték

első húzása

már november 16-án és 17-én lesz.

E húzáshoz érvényes sorsjegyek kaphatók a következő eredeti árakon:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
6 frt	3 frt	1 frt 50 kr.	75 kr.

Rendelések pontosan intézettek el.

UJ! FOLTÜNO! EREDETI!

FOLIES CAPRICE

Ma 3 bohózat és pedig

„Die verkaufte Frau“

Le a hussal!

Sine Pfändung

im Dampfbad.

Továbbá fellépnek

Hleber Fritz és

Führer Hansi

eredeti bécsi duettisták.

Erkély incognito páholyok.

Kifűnő konyha és italok. — Mérsékelt árak. — Figyelmes kiszolgálás.

A legjobb amerikai harmonikumok

ugymint nagy választék uj és átjásztott zongorák és pianókba.

HECKENAST GUSZTÁV

zongora-termében

IV., Gizella-tér 2.

(a Váci-utca sarkán).

Ehrbar F. Bees és Schiednayer fiai Stuttgart egyedüli képviselői.

— gy kölcsönintézet.

— Jutányos árak.

Orvosi szaktekintélyek által szoptató nőknek ajánlva:

DUPLA MALÁZSÖR

„Szent István védjeggyel“

a kőbányai POLGÁRI serfőző r.-t. gyártásnyára.

Kapható minden fűszer- és csemege-üzletben.

JUNG PÉTER

sajt-, vaj-, szalámi- és csemegeüzlet.

BUDAPEST, IV. ker., Várház-körút 10. szám.

Fiók: VII., Garay-tér 11.

ajánlja dusan felszerelt raktárát minden fajta sajtok-, legfinomabb vaj- és halkonzervekben.

TELEFON.

THE ENGLISH SPECIALITY!

KOLA GOLD PASTILLES!

legjobb, legkellemesebb cukorka

köhögés és rekedtségnél.

Nagyban a vezér-képviselőnél:

Lőwy B., VI., Teréz-körút 3.

Minden pastilla stánban. Vaidi: „Harang“-védjeggyel.

Alapítottatt 1865-ben.

A legjobb zongorák

pianinók és harmonikumok

legelősebben kaphatók tökéletes jótállás mellett

Heckenast Gusztáv

hírnevű zongora- eladási és kölcsönöz intézetben

Budapesten, most IV., Gizella-tér 2. sz.

Ehrbar és. és kir. udvari zongoragyárt. továbbá Schiednayer és fiai

stuttgarti udvari zongoragyárt. és Thüringen Orgán G. a világ legjobb és legelősebb harmoniumai egyedüli képviselői.

— Árjegyzék ingyen. —

GAEDICKE

Nyereményekben
rövid idő alatt

5,573.910 koronát

kifizetett.

Budapest, Kossuth Lajos-utca 17

Ajánlok az I. osztály huzásához (november 16. és 17.) eredeti sorsjegyeket: 1/1 a 6 frt. 1/2 a 3 frt. 1/4 a 1 frt 50 kr. 1/8 a 75 kr.

Videki megrendelések az összeg előleges beküldése vagy utánvétel mellett is eszközöltnék.

Sürgönyözim: GAEDICKE, BUDAPEST.

SZERENCSE-GYÜJTŐDÉJE

Pátyi Testvérek Butor-áruháza.

Budapest, Kerepesi-ut 9/a., földszint és I. emelet, Pannonia-szálló mellett.

Nagy választék, kizárólag szilárd hazai gyártmányú asztalos és saját készítményű kárpitozott butorokból, minden versenyt és hirdetett árakat feltűlölő olcsó árakon. Teljes lakásberendezések, menasszonyi kelengyék és szálloda-butorzatok 2 évi jóállás és felelőség mellett szállítanak.

Tévedések elkerülése végett cégünkre és olntnkre figyelni kérjük. Díszes butor-album 1 frt beküldése mellett bérmentve küldetik meg.

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest,
Váci-utca 12. szám.

Vérgyógyászat.

Új gyógymód!

Napról-napra legjobb elismerésnek és elterjedésnek örend! Még a legsúlyosabb régi betegségek is meggyógyíthatók

Dr. Kovács J.

egyet. orvostr. hámapata rendelő-intézetében

Budapest, V. ker., Váci-körút 18.

az általa feltalált új gyógymód által.

A hámapatia-vegygyógyászat fölülmulhatatlan gyógyhatásának bizonyult asthma, szív- és gyomorbetegségeknél, sápkórság, köszvény és hólyagbántalmaknál, súlyos ideggyógyok (migräne, álmatlanság, szédülés, hysteria és neurasthenia), makacs vér- és bőrbántalmaknál.

Egyetlen és legbiztosabb védelem: szélhűtés, kezdődő vaktság és elmezavar ellen. Meghívásra betegét látogat (vidéken is).

Rendelés: 9-1-ig és 3-7-ig.

Díjazott levélre válaszol.

Legolcsóbb és legjobb szakácskönyv

Szegedi új szakácskönyv legújabb (4.) bővített kiadásra: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett. csak 1 forint 50 krajcár.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonarvosri (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiail rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb húgyvesztőfolyásokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

Által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befocskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrgerincbajokat gyógyít a legújabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig: este 7-8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

A tisztelt közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy

szőnyeget, függönyöket, takarókat stb.

olcsón, dívatnak megfelelően, jól lehet vásárolni.

Dus választéku raktárunkon kaphatók:

Jute futók... 20 krtól feljebb	Tapestry futók 1 frt 20 krtól felj.
Manilla " 40 " "	Brüssel " 1 " "
Hollandi " 65 " "	Velvet " 1 " 90 " "
Kokus " 65 " "	Pokróc " 1 " 20 " "

Egyben szőtt falon-szőnyegek és ágyelők Smyrna-szőnyegek (kézimunka) méterenként 8.-frttől feljebb. Asztal és ággyerítők, pokrócok, függönyök, butorszövetek stb. ajánlatnak szives megtekintés és bevásárlásra.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA

cs. és kir. udv. szállító, m. kir. szab. nagykereskedők

V., ERZSÉBET-TÉR 11. SZÁM.

Árfolyamvesztés elleni biztosítás.

Huzás f. évi november 15-én.

1870-es évi magyar nyeremény-sorsjegy.

Esztleges veszteség körülbelül . . . . . 5.- frt
Biztosítási díj egy egész sorsjegyre . . . . . 20 kr.

10sziv-sorsjegy.

Esztleges veszteség körülbelül . . . . . 2.50 kr.
Biztosítási díj darabonként . . . . . 5 kr.

30% eszttrak földhittel-sorsjegy (huzás e hó 16-án.)
Esztleges veszteség körülbelül . . . . . 20.- frt
Biztosítási díj darabonként . . . . . 15 kr.

A nyereményjegy a biztosított föld. A legkedvezőbb nyereményvel kitartott sorsjegy helyett minden utánfizetés nélkül egy még ki nem sorolt sorsjegy kiszolgáltatik.

FUCHS H. váltóháza

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 1.

Oh iaj! Távirat! Éljen!

Kérek 8 dobozzal az ön valóban hatásos Egger-féle mellepszállillájából. Bécs, Karisgasse 14.

K. von Getz.

Egger-mellepszállillája

gyorsan és biztosan a köhögésnél, rekedtségnél, elválasztásnál. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 50 kr. és 1 frt. (Próbadozár ára 25 kr.)

Fő- és szétküldési raktár: Nádor-gyógytár Budapest. VI., Váci-körút 17. szám. éljen!

A m. t. gazdasszonyoknak!

A Tannwaldi Fogyasztó-Egylet ajánlja raktárát kitűnő hírnevű ingnek való **sirtingen** és **sifonban**, ágyhuzatnak, pongyoliáknak való **grádliban**, **brilliantban** és **virágos damasztban**, továbbá **niletet**, **lepedővásznat** és **őpért** stb. **kelengyék** számára, valamint nagyon jó kötő- és horgoló-pamutot. Valamennyi árát **gyári áron**; úgy **egész végben**, mint méterenként is. Mintát kívánatra, díj- és bérmentve.

Cím:

Consum-Veréin in Unter-Tannwald, Böhmen.

Kézimunkák

hímző anyagok és hímzőszövetek rendkívüli nagy választékban szabott gyári áron kaphatók

Bérczi D. Sándor női kézimunka nagyiparosnál, Budapest, Király-utca 4.

Képes árjegyzékemet 1725 eredeti kézimunka-kézzel kiváratra bérmentve kádám. Gyári raktár legjobbnak elismert

„VIKTORIA” kézi hímzőgépek. Darabja 4 forint. Viszont-eladók engedélyt kapnak.

UJDONSÁG!! Selyemmel hímzett levelező lapok darabja 20. 25 és 30 kr.

Egy forintért egy férfi-kelengye!

Legelőszerebb és legelőcsobb „fin de siècle” bevásárlási módszer.

Alant részletesen kifejtet, a külföldön már régóta nagy mértékben kifejlesztett bevásárlási módszert, alapos tanulmányozás után, rendkívül előszerűnek találtuk és azt nálunk is meghonosítani óhajtuk.

Ugyanis mai naptól fogva szolidaságáról és jóízűségéről előnyösen ismert férfi divat-, fehérnemű- és kalapárak-üzletünkben — Muzeum-körút 15. szám alatt — egyforintos szelvényeket bocsátottunk ki, melyeknek a vevő közönség által való továbbítása révén, egy-egy ilyen egyforintos szelvény tulajdonosa egy 42 forint értékű, alant cikkéből összeállított férfikelengyére szert tehet a következő példa szerint:

A. vesz nálunk hét forintért egy hét darabból álló szelvényt sorozatot, abból hat darabot továbbit hozzátartozói és ismerősei körében, — akár helyben, akár vidéken, — darabonként egy forintjával, úgy hogy a kiadott hét forintból A-nak hat frt megtérül és még egy darab egy forintos szelvény birtokában marad, melynek felmutatása őt az említett kelengye átvételére feljogosítja, és a mely kelengyét haladéknélkül kiszolgáltatjuk, ha ugyanis az A. által eladott 6 szelvény tulajdonosai nálunk hat forint lefizetése után, birtokukban levő szelvényüket egy szelvényt sorozatra beváltják. Az ember még az esetre sen veszti el a kelengyére való jogosultságát, ha az általa továbbított szelvények egyik vagy másik tulajdonosa ezt nálunk be nem váltja. Ezen szelvény-továbbítási mivelet a többi A. által engedeált szelvény-tulajdonosok által is követendő és ilyen módon ők is, mint A. egy forintért a kelengye birtokába jutnak. A kelengye áll:

6 drb fehér vagy színes megbízható kipróbált minőségű ing á 2.50	15.—
6 drb fehér vagy színes megbízható kipróbált minőségű alsó nadrág á 1.60	9.60
3 drb háló ing díszítve á 2.20	6.60
1 tucaat kiváló gyártmányú gallér	2.40
1/2 „ kézeltő	2.10
6 pár fekete egyszínű v. csikos harisnya	3.—
6 drb fehér v. színtartó színes zsebkendő	3.50

Ha ezen kelengye átvételére feljogosított szelvény-tulajdonos kívánja, egy a fent felsorolt cikkek helyett, 42 forintnyi értékben, bármily más raktárunkon található árucikket saját tetszése szerint összeállíthat, mely cikkek az eddig is mindenkor szigorúan betartott és minden cikkben kitüntetett szabott áraink szerint fognak számíthatni.

Ugy helybeli, mint a vidéki szelvénytulajdonosok a legnagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel fognak kiszolgáltatni, annál is inkább, mivel ezentul is ragaszkodunk szolid elvünkhöz, csakis teljesen megbízható és a legutolsó (legujabb) divatnak megfelelő cikkeket áruba bocsátani.

Bármily okból meg nem felelő cikkeket a legnagyobb készséggel kicserélünk, ugyisint mindenkor örömet nyújtjuk a legmesszebbmenő felvilágosításokat.

Hangulyozzuk, hogy a bárki által továbbított szelvény újabb beváltása után esedékes szelvény tulajdonosát az őt megillető kelengyének átvételére tekintetében haladéknélkül levél útján értesítjük! Fonték után tehát kinek-kinek saját érdekében van a módszer a lehető leghathatósabban pártolni.

VÉRTES és SEBESTYÉN

url divat- és kalap-üzlet, BUDAPEST, IV., Muzeum-körút 15. sz.

PALAIS ROYAL

Orlay Sándor perzsa császári, spanyol királyi udvari szállító Budapest, 8. szám Koronaherceg-utca 8. szám.

Gyémántutáztat. ékszerek, párisi legyezék, nászajándékok, bronce, chinai ezüstáruk és diszmnáruk gyári áron.

Nagy butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtó, diófa fényezett	34 frt	1 ebédlőasztal, 6-német stül	4 frt
2 ágy, diófa, fényezett	22	1 íróasztal, 3 fiókos	18
1 éjjeli szekrény, diófa, fényezett	8	1 hálószoba, matt diófa	125
1 mosdó, 2 ajtó, diófa, fényezett	14	1 hálószoba, faragott	170
2 szekrény, 2 ajtó, diófa, matt	38	1 garnitúra cérepe- vagy bourette-behuzat	60
2 ágy, magas, diófa, matt	38	1 garnitúra selyem-behuzat	80
2 éjjeli szekrény, diófa, márvánnyal	22	1 garnitúra plüss-behuzat	95
1 kredenc, 4 ajt. fiókos, faragott, feh. márv. 46	46	1 szalonszék	10
1 diván, magas támla, színes, matt	40	1 consol márvánnyal és tükör	26
1 ebédlő-asztal, diófa, matt	14		

Nagy választék egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe Budapest, Erzsébetter és Sas-utca sarok, I. emelet. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész- és szülész-t. dor. volt csász. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 óráig orvosi délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszlátók és gyógyászatról is gondoskodva lesz.

Nőknél külön várterem.

Ugyanott megjelent és a szerzője: **Dr. GARAI ANTAL** nál megrendelhető **NEPSZERU UTMUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) némi betegségek és ezek egyszerű gyógykezeléséhez című könyve, volt ára 2 frt 60 kr., most csak 80 kr. A könyv jó besorolása lesz elküldve, 1 frt befizetése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvéttel.

A könyv tartalma: I. Az ivarszerkezlet leírása. — II. A némi élet ébredése. — III. Az önterhesítés és az ajjall magánlások. — IV. Húrgyógyászat (tripper) és húrgyógyászati betegségek. — V. A bujokor (síphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. A ivarszerkezlet megbetegedéseinek főtünyezője a prostitúció.

Finom Rum, Törköly, Szilvőrüm, Ecet és Finom Likőrök

bárki által hídog uton, minden készülek nélkül, kitűnő minőségben, még a legkisebb mennyiségben is előállítható híros kivonatimmal.

Watterich A. BUDAPEST, Dohány-utca 5.

10 arany érem. Alapították 1869.

☞ Az első üzlet a szakmában Magyarországon. ☞
☞ Cikkek a borkezeléshez. — Minden borbetegség elleni szerek. — Sörmérkőzések lég- vagy szesnav nyomással. — A világnak legjobb sörszivattyú.

Gyógyszertáram készítményei a párisi, bordeauxi és brüsseli kiállításokon nagy arany érmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve.

Fontos tudóbetegeknek

Az egyedüli beváltó az a tudó és legújabb szervezeti megbetegedése ellen a **Kauton páter fenő-kivonata**. Biztos siker. Számos elismerésvél első rangú orvosoktól és előkelő egyénektől. Ára 1 liter 35 frt. — 1/2 liter 12 frt 50 kr. 1/4 liter 6 frt 25 kr.

Aszapot foltitászító szappan, elkülvitt minden foltot (szőr, szurok, kocsikenőcs, ténia) bármily ruhából. Ára darabonként világos ruha részére 3 korona, sötét ruha részére 2 korona.

Storia poszta folitva, elkülvitt minden rozsdafoltot a fehérneműből a szövet rongtánsá nélkül. 1 üvegbe 2 korona. Tisztító szerem ártalmatlanságáért és hatásáért jóáitok.

Utánítás ingyen. Valódi egyedüli a készítőnél **BECKER JÁNOS** gyógyszerész.

BILLE D. (Torontálmező.)
Posta, vasút és távirdeállomás.
Főraktár: Török Józsefnél, Budapest, Király-utca 12. sz.

10,000 frt tisztanyereséget

a legkisebb rizikóval érhet el évente mindenki, a ki egy egyesületbe az egész osztrák-magyar monarchiában megengedett, biztos értékpapírosok kihasználására mint tag belép.

Havillaték 6 frt, fél illeték 3 frt.

Tagsági föltételeket ezen kiválóan szolid intézményről ingyen és bérmentve küld (Levelek 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadíj)

ANSTERDAM A Commercc- & Creditbank igazgatósága.
Nicolaas Witsenkade 13.

Ügyes képviselők kerestetnek.

Egy főnyeremény

után vágyik minden ember.

A legjobb alkalomként kínálkozik ehhez a most kezdődő V. m. k. osztályosorsjáték, melynek első huzása már e héten november 16. és 17-én lesz.

A sorsjegyek árai az első osztályhoz: Egész 6 frt, fél 3 frt, negyed 1 frt 50 kr., nyolcad 75 kr.

Megrendelések intézendők:

Beimel Lajos banküzletéhez, a magyar kir. szab. osztályosorsjáték főárusítója.

Budapest, IV. ker., Kecskeméti-utca 13. sz.

Minden szó egyezsori beiktatása... betűkbeli 2 kr. Címmelet ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kínostári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: Jöszöket 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásokról a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és ELOFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLÓ részére a kiadóhivatalban József-kört 18.

Breuer névrek, Teréz-kört és Podmaniczky-utca sarak.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrásy-ut 59.

Schwartz hirdetői iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., donány-nagy-tözsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrásy-ut 38.

Szántó Már tözsdejében Kecskeméti-utca 14.

September 30. Beteg voltam, nyomát keresem, ha ezzel eltaláltam, feleljen ez uton ugyanazon címen, megveszem pár napig ez új-ságot. 5240

Desirée levele van kívánt helyen.

Karolin 27. Édes sorait elkésvé kaptam - sietek gyengéd figyelméért szívem még vébb köszönetet mondani. Nagyon félek, hogy azon őszinte rokonszámom, melyért tisztelnél - szívbem már is mélyebb hatást lelt. Akadva érzem dobogni egy talán el nem érhető, boldogító vágyért. Nem kérdem mily címen, mily jogultással, de követem őszintén, ha szeretettel feljé vonz. Kézessék T.

Fiatel hivatalnok oly független hölgyvel óhajtt ismertetést kötni, kivel szabad időjét eltölthetné. Leveleket "Hivatalnok" jellegű a kiadóhivatal továbbít. 2631

Fiatel intelligens, özvegy nővéremnek keresek szerény díjazás mellett foglalkozást. Üzleti jártassággal, valamint néhány száz ft óradékkal rendelkező. Közvetítőket szívesen díjazok. Cim a kiadóhivatal megduhadó. 2630

Nyomdávétel. Hetilap előállításra is alkalmas nyomdát keresek megvértel. Címmelet ellátott ajánlatok "Nyomdávétel" alatt kértnek a kiadóhivatalba. 5247

Jutányos áron eladó egy alig használt, kintűn karban lévő rugalmas három nagy ílűes "Brcak-vadászkösi." Bővebb VII., Bercsényi-utca 8., II. em., 31. sz.

Heureka! Olasz nyelvű zsebkönyv olasz társalg. Sikeres jótállók. Próbalevelek. Tandíj hetenkint 3 órárt havonta 4, 5, 7 ft, 4, 3, 2 személy együttes tanításnál. Kleindin nyelv-tantr, Podmaniczky-utca 1. sz. 8946

H. éves jughallgató fővárosban vagy vidéken nevelői vagy irodai alkalmaztatást keres. 5240

Egy mosóintézet elutazás miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5241

Közép-osztály, Frakk 5 ft. Nadrag 3 ft. Mellény 1 ft. Ferenc József-kabát 4 ft. Jaquet 3 ft. ROTHBERGER JAKAB Kristóf-tér 2. Is-ö emelet.

Szöllőtelep-eladás. Szeged közelében Horgos közűs határában fekvő királyalmi immunis homok szöllőtelepen egy 10 holdas csemegeszőlőtelep, melyből 6 hold termő, 4 hold parlag, kedvező feltételek mellett eladó, esetleg haszonbérbe kiadó. Ajánlatok alulirt tulajdonoshoz küldendők: Vidovszky Ferenc Békéscsabán. 5239

Cimbalom pedálos, hanggye és gyertyatartóval, remekhangú díszes hangszer (150 ftos), jutányosan eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5245

Zongora kintűn rövid, fekete, fényes kivitelben sűrűsen olesón eladó. Donány-utca 69/A II. em. 10. 5246

Francia tanítónő keresek. Cim a kiadóhivatalban. 2636.

Ügyes hajmunkású elfogad ki-hullott és levágott haját bekötésre. Hajfonatok minden színben raktaok. Ugyanott himzömita elő-nyomat. Leveleket "G S" jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 5142.

Szobátárs egy fiatal ember egész el-látással, olesó ár mellett egy tisztességes család-nal azonnal keresetlik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2633

Kitűnő szabónő ajánlkozik házakhoz és házban kívül mérsékelt díjazásért. Cim a kiadóhivatalban. 2629

Szoba utcai, csinosan burtozva, külön bejáratú a lépcső-házból, fürdőszoba hasz-nálattal azonnal kiadó. 2627

Házvétel. Budán a Krisztinavárosban - villanyos vagy omnibus mentén, közel a város kerest kórház-hoz, egy kisebb család-ház modern berendezéssel, árnyas kerttel vagy kisebb telek megvértel keresetlik. Szíves ajánlatok a legutolsó ár megjelöléssel "Doctor maximum 25000" jelleg alatt a kiadóhivatalba kértnek. - Esetleg e vidéken kisebb telkeket is veszek.

Kiadó szoba. Szőpen burtozott két ablakos tágas és féregmentes utcai szoba, elő-szobával és külön bejárattal december 1-ére kiadó. Ugyanott egy csinosan burtozott udv. szoba is kiadó, feltétlenül tiszta, külön bejáratú a lépcső-házból. Cim a kiadóhivatalban. 2628

Modell kalapok és átalakítások elkészítését elvállalja díszingvált iz-lésű divatúrszó. Megke-reseket "divatúrszó" jellegű a kiadóhivatal továbbít, ugyanott a cim is megduhadó. 4993.

Kitűnő tisztá libazír eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2613

Középiskolai tantárgyakból elismert legjobb módszer szerint tanít kintűn philologus és matematikus. Előkészít egyéves önkéntességi szolgálatra jogosító vizsgára, kereskedelmi, reáliskolai és gymnaziumi érettségire. - Goitein Henrik, Budapest, VI., Teréz-kört 32., II. emelet 14. 5214

Co nservatorista hegduőrákat ad ked-vezményes feltételek mel-lett. Cim a kiadóhivatalban. 2628.

Zeneakadémiát végzett uri leány cimbalom óráat ad. Cim a kiadóhivatalban. 2585.

Ének- vagy zongoróórákat ad mér-sékelt díjazásért egy con-servatorista hölgy. Cim a kiadóhivatalban. 5185

Osztályosjegyek f-é és aláírásútköz részére a legjobb feltételek mel-lelt kaphatók. Megke-reseket "P. H." jellegű a kiadóba kérek. 5187

Butorozott lakást, két szobát, kony-hát keres egy elő-kelő család, amely tavaszig Budapes-ten akar maradni. Ajánlatok a Buda-pesti Napló kiadó-hivatalába kéretnek "Butorozott lakás" címen. 2067

Üzlethelyiség a Német-utóban azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban

Olajfestmény modern tárgyú, jó nevű festőművésztl bamlatos olesó árért azonnal átve-hető. A kép kerettel együtt körülbelül 1 és 1/2 m. magas és 3/4 méter széles. Cim a kiadóban. 2608

Vetőgépe 17 soros Nicholson-féle egészen jó karban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2542

Ügyes inas és irodaszó, ki mint ilyen még alkalmazva van, állást keres. Bezzél ma-gyarul és németül. Cim a kiadóban. 2624

Üzlethelyiség a főváros legelőnebb helyén azonnal átadó. Ugyan-ott egy kis ház eladó. Cim o lap kiadóhivatalában. 2600

Szolid önálló igénytelen leányt keresek. Huszonhat éves magán-hivatalnok levelekkel "Szo-lid" a kiadóba ker. 5233

Költőzködők! Mindenféle butort, egész lakásberendezést veszek. Akiknek szándékuk van 1900 év május- vagy augusztusra eladni, ké-retemek hogy leveleiket e laphoz "Lakásberendezés" címen juttassák.

Szakácskönyv. Hercz Rafaelától, postán küldve 1 ft 20. Megren-delhető Schwarzer Ignác könyvkereskedőnél Budap-est, Király-utca 3. szám, alamtint a vidéki könyv-kereskedésekben.

ERENYI-féle lehtől-Sahyiból egy tégl-lyel megszüntet minden-nemű sörömbetegséget, borküteget, izsádat. Szag-talan! Artalmatlan. 8331

Azonnal kiadó Belváros Kristóf-tér 2. egy 4, esetleg 5 szobás lakás. 8967.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 kr-ért Réthy-féle pemele-ti cukorkát.

Urasági butorok. Kevéssé használt szalon-garnitúrák, barok, ebédli, halászbokák és konyha-berendezések, irodabe-rendezések, férfi és női kerékpár, szőnyegok, ké-pep, gáz- és villám-csillárok, ebédli divánok és uri berendezések potom árban eladnakat Ujvilág-utca 21. I. em. 5175

Méz. Legfinomabb, pergetett, 5 kilós postacsomag 2 ft 80 kr., hótűhér lépes-méz postacsomag bérmentve 4 ft 80 kr. Megrendelhető Országos méhészeti egye-sület, Budapest, IX., Közleket; továbbá Dam-janich-utca 34. főúratár-ás a központi vásárter-ek, főssor, aló üvegekben és kimérve is lehet kapni. Hamisítatlan méh-viasz, szobapadió-fényezéshez 1 kg. 1 ft 75 kr.

Csak nálam készítenek darabkénnt is Makarttalakú sikerült fény-kepek, tisztán és elegánsan kidolgozva darabkénnt 1 ft-jával. Vidéki megbíz-ásoknálarmely kis kép után is nagyitva művészi ki-vitelben jutányos árban eszközöl Vaitzer fény-kepekészteri műterme Buda-pest, Erzsébet-kört 20. 5172

Feltűnő olesón kaphatók Budapest, IV. k., Károly-kört 26. sz. LÖWY PAULA az "Arany forrás"-hoz címzett óra- és ékszer-kereskedésben:

Nickel-rementoir órák 1 ft 90. Valódi svájci nickel rementoir órák 2 ft 90. Fekete acél órák 3 ft 25. Ezüst rementoir órák 4 ft 50. Tula rementoir órák dupla fedeli 6 ft 90. Tallerozott órák 4 ft 75. Arany női rementoir órák 9 ft 90. 14 karat arany férfi rementoir órák 17 ft 60. 14 karat arany fülbe-valók 1.80. 14 karat tö-mör aranygyűrűk 2 ft 75. Nyakláncok, csinos szívek, inga- és ébrestőzőkár iz-léses kivitelben olesón számíttanak. Vidéki meg-bízások pontosan eszkö-zöltenek. Minden óráért 3 évi jótállás.

Zalógházi céduákat veszek. Eladok 13 latos ezüst evőéksze-letet, grammja 5 kr., gi-randolokat, gyertyatár-tókat, haltálakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 ft 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőékszeletet 138 ft-tól kezdve, és vá-laszték mindennemű ezüst műtörvs tárgyakat, arany férfiláncok kö-löggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 ft 40 kr-tól, tula remon-toir órák 6 ft. Grünberger Armin Béla örökösai Budapest, IV., Városház-tér 9. I. em. 23 Harisbazár. Képes árjegyzéket bér-mentve és ingyen.

Zalógházi céduákat veszek. Eladok 13 latos ezüst evőéksze-letet, grammja 5 kr., gi-randolokat, gyertyatár-tókat, haltálakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 ft 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőékszeletet 138 ft-tól kezdve, és vá-laszték mindennemű ezüst műtörvs tárgyakat, arany férfiláncok kö-löggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 ft 40 kr-tól, tula remon-toir órák 6 ft. Grünberger Armin Béla örökösai Budapest, IV., Városház-tér 9. I. em. 23 Harisbazár. Képes árjegyzéket bér-mentve és ingyen.

Zeneujdonság! Most jelent meg Rézsa-völgyi és Tsa zeneműke-re-sedésben: Sulamith egyveleg zong. 1.50 Sulamith keringő zong. 1. Sulamith négyes zong. 1. Sulamith egyveleg zong. 1.50 Sulamith keringő zong. 1. Sulamith négyes zong. 1. Sulamith egyveleg zong. 1.50 Sulamith keringő zong. 1. Sulamith négyes zong. 1. Sulamith egyveleg zong. 1.50 Sulamith keringő zong. 1. Sulamith négyes zong. 1. Azegeveleg(Potpourri-t) Angeiotti Vilmos, a kerin-gőt Rosenzweig Armin ir-ta zongorára Mindhárom darabot a pénz előleges beküldése mellett posta-dijal együtt 2 ft 75 kr-ért szállítjuk.

Szabadalmakat kieszközöl és értékesít az összes államokban WEISZ SÁNDOR bítes szabadalmi ügyvivő Budapest, Teréz-kört 15. (Andrássy-ut sarkán) Szabadalmak értékesíté-sére vonatkozó kérekeste-nyilvánításokba betekin-tés vehető.

Grützner - féle Tarolin capsulák. Specificum: helyagbántal-máknál, hügyesöfolyásnál.

Könnyű kényelmes, biztos gyogy-mód minden fészkesedésnél. 1 doboz 3 ft korona. Kapható minden gyógyszeráruban Főrakár Budapestben: Városi gyógyszerár, Városház-tér

36 forintért ősi öltöny, 1 felöltő, 1 télikabát, összesen 36 ft. Egyenkint is kaphatók és pedig: 1 öltöny 12 ft 1 felöltő 12 ft 1 télikabát 12 ft. Minden a legtisztább gyapuzsövetekből, jótál-lás mellett a legolcsóbb árakon

Wolf Jakabnál Bpest, Kossuth Lajos-u. 22. Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Első budapesti Kávemagazin szétküldési osztálya kávé

Elvámolva és bérmentve. Postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldésé-vel 4 1/2 kg. Kuba, Mocoa, Jáva, Gyöngy 6.50 1/4 kg. Császár kev. tea 1.50 1/4 kg. Karaván tea 1.40 1/4 kg. Törmelék tea -90 1 kg. Takarékos kávé -80 Penteiken és szombat-on a maradék és kiro-s-tált kávék eladásapör-köive 1/2 kgr. -60

Uri Havelock 7 ft-tól, Női Havelock 9 ft-tól, Fiu Havelock 4 ft-tól, Leány Havelock 5 ft-tól feljebb. A legjobb csak

a tirolinál Justitz Leopold, lodenruha-specialista BECS, IX., Währingerstrasse 48. Telefon 7248. sz.

A tanítók egylete házának az osztr. turista, a touring club és számos kerékpár egylet stb. szállítja.

LODEN városi öltöny 12.- LODEN menecikoff 12.- LODEN hajtókő 12.- LODEN turista-öltöny 12.- LODEN molnár-öltöny 12.- LODEN stűt-öltöny 10.- LODEN öltöny ma-lomulaj-dozosok-nak 12.- LODEN erdősz-öltöny 10.- LODEN erdőkerü-öltöny 16.- LODEN vihargallér 5.- LODEN gamaszi 2.50 LODEN vinárkö-pény 5.- LODEN kerékpáros gar 5.- LODEN dress sap-kával minden színben 10.- LODEN iskola-öltöny 5.50 LODEN iskola-kö-pény 4.- LODEN flu-öltöny 5.- LODEN flu felsőka-bát 5.- LODEN ulti öltöny 12.- LODEN sacco és mellény 8.- LODEN vadászölt. 16.- LODEN horgykabát 7.50 LODEN vadászka-bát 9.- LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

LODEN köpeny 12.- LODEN irodakabát 5.- LODEN nadrag hosszú 5.- LODEN nadrag rövid 4.50 LODEN felöltő 10.- LODEN sokkabát 7.- valamint minden eligonodható ruhakészlet mindenféle inga-öltöny, a legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentvezett cikk jobb minőségben is és minden árvalto-zásban készletben tartatik. - Mintak képes árjegyzékét in-gyzen és bérmentve. - Vidéki megrendelések a legjobban el-íntetnek. Nemzetköz akadá-lytalanul kiterítetnek vagy a teljes összeg visszaadatik.

En Csillag Anna

180 centiméter hosszú óriási Loreley-hajammal, a magam találmány a po-mádém 14 havi használata következtében nőtt olyan nagyra. Ezt a pomádét a leghibesebb tekintélyek egyetlen szernek ismerték el a haj kihullása ellen, a hajnövesztés elősegíté-sére, uraknál gyarapítja a teljes erős szakáll nö-vését és már rövid hasz-nálatt után a hajnak és a szakállnak természetesen fényt és tömörséget ad és megújítja a korai meg-öszüléstől a legkésőbbi vérgörig.

Postai szétküldés naponta az összeg előzetes beküldése vagy postán utánvétel mellett az egész világba, a gyárból, a hova az összes megrendelések küldendők. Csillag Anna, BECS, Seilergasse 14. sz.

„Harmonia” Váci-utca 9. sz. a legjobb és legolcsóbb Zongorák Zongorajavítás és kölcsön intézet.

Kitűnő szerke